ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

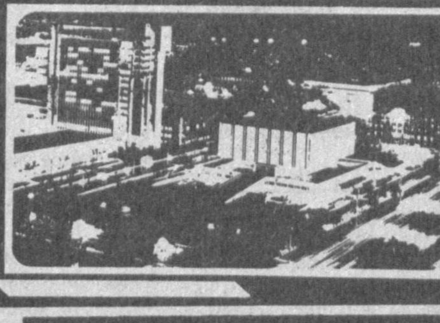

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 64 (8.648) ◆ 1995 йил 5 июнь, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

2 июнь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаҳон банкининг минтақавий ваколатхонаси раҳбари Парвез Ҳасанни қабул қилди.

Мамлакатимиз Президенти Ўзбекистоннинг халқаро молиявий ташкилотлар ва институтлар, хусусан, Жаҳон банки билан ҳамкорлиги яхши натижалар бераётганини айтди. Жумладан, Жаҳон банки билан ҳамкорликда амалга оширилаётган дастурлар иқтисодий ислоҳотлар муваффақиятини таъминлашда муҳим омил бўлмоқда, деб таъкидлади у.

Парвез Ҳасан Ўзбекистон билан Жаҳон банки ўртасидаги ҳамкорлик тобора кенгайиб бораётганини эътироф этди. Айни пайтда Жаҳон банки Ўзбекистонга молиявий кўмак бериш билан чекланиб қолмай, иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш йўлида яқин ҳамкорлик қилишни режалаштирмоқда, деди у.

СУРАТДА: қабул пайти. *Р. Жуманиёзов (ЎзА) олган сурат.*

Суҳбат чоғида Жаҳон банки билан ҳамкорликнинг илк натижалари ва унинг истиқболи хусусида фикрлашиб олинди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Марказий банки бошқарувининг раиси Ф. Муллажонов иштирок этди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

БУЮК ИПАК ЙЎЛИНИ ҚАЙТА ТИКЛАШДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ИШТИРОКИНИ АВЖ ОЛДИРИШ ВА РЕСПУБЛИКАДА ХАЛҚАРО ТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БОРАСИДАГИ ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Ғоят муҳим халқаро туризм йўналиши — Буюк ипак йўлини қайта тиклаш, хорижий сайёҳларни кенг жалб этиш, шунингдек мамлакатда замонавий туризм саноатини вужудга келтириш мақсадида:

1. Буюк ипак йўлидаги шаҳарлар — Самарқанд, Бухоро, Хива ва Тошкентда халқаро туризм бўйича махсус очиқ иқтисодий минтақалар ташкил қилинсин.

2. Мазкур шаҳарларнинг аэропортлари ва темирйўл вокзалларида хорижий сайёҳлар учун божхона расм-русмларининг халқаро меъёрларга мос соддалаштирилган тартиби, шунингдек транзит сайёҳлар учун махсус божхона зоналари жорий қилинсин.

3. Мазкур шаҳарларда янги ташкил қилинадиган сайёҳлик ташкилотлари ва корхоналари барпо этилган пайтдан бошлаб дастлабки фойдани олгунга қадар ўтадиган даврда, лекин рўйхатга олинган санадан кейин узоғи билан уч йил мобайнида барча турдаги солиқлардан озод қилинсин.

Белгилаб қўйилсинки, мазкур ташкилотлар ва корхоналар фойда (даромад) олган биринчи йили фойда (даромад) солиғининг 50 фоизини, иккинчи йили — 75 фоизини, учинчи йилдан бошлаб — 100 фоизини тўлайдилар.

4. Самарқанд, Бухоро, Хива ва Тошкентда туризм соҳасида қўшма корхоналар барпо этувчи хорижий сармоядорлар, илгари берилган имтиёзларга қўшимча равишда, олиб чиқиб кетиладиган фойдадан 5 йил муддатгача солиқ тўлашдан озод қилинсин.

5. Ташқи ишлар вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги икки ой муддат ичида хорижий сайёҳлар учун Ўзбекистон Республикаси қонунларида белгиланган объектлардан ташқари республиканинг бутун ҳудудида амал қилувчи ягона визани ўрнатсин.

6. Тижорат банкларига тадбиркорлар хусусий меҳмонларни ва меҳмонхона инфраструктураси иншоотларини барпо этишлари чоғида уларга камида беш йил муддат ичида тўлаш шарти билан кредитлар бериш тавсия қилинсин.

7. «Ўзбектуризм» миллий компанияси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки билан биргаликда инвестиция банки — «Ўзсаёҳатинвестбанк»ни ташкил қилсин ва жамланаётган маблағлар қатъиян аниқ мақсад йўлида фойдаланилиши устидан назоратни таъминласин.

Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки ва Молия вазирлиги 15 кун муддат ичида «Ўзсаёҳатинвестбанк»нинг устав жамғармасини шакллантириш манбалари ва уни қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисидаги таклифларни киритсинлар.

8. Вазирлар Маҳкамаси ҳузурида туризм бўйича идоралараро кенгаш тузилсин ва қуйидагилар шу кенгаш фаолиятининг асосий вазифалари қилиб белгилансин:

туризм соҳасида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш;

жаҳон андозалари даражасида кичик ва ўрта меҳмонхоналар, мотеллар ва кемпинглар тармоғи шакллантирилишини мувофиқлаштириш;

сайр-томошалар замонавий индустриясини, маданий ва спорт-соғломлаштириш марказларини барпо этишга кўмаклашиш;

ноёб туризм имкониятлари ва тарихий-маданий мерос кенг кўламда тарғиб қилиниши ва сақланишини ташкил этиш;

сайёҳлик тизимида мувофиқлаштирилган илмий-техникавий ва инвестиция сиёсатини ўтказиш;

сайёҳлик соҳасида кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашни таъминлаш.

9. «Ўзбектуризм» миллий компанияси, Маданият ишлари вазирлиги, Фанлар академияси, Ёдгорликларни муҳофаза қилиш республика жамияти манфаатдор ташкилотлар билан биргаликда Буюк ипак йўлида кўҳна шаҳарларда жойлашган меъморий, археологик, тарихий ва маданий ёдгорликларни қайта тиклаш, ободонлаштириш ҳамда фойдаланиш бўйича миллий «Мерос» дастури лойиҳасини икки ой муддат ичида ишлаб чиқсинлар ва идоралараро кенгаш муҳокамасига тақдим этсинлар.

10. Халқаро туризмни ривожлантириш билан боғлиқ барча масалаларнинг ўз вақтида ҳал этилиши учун шахсий жавобгарлик «Ўзбектуризм», «Ўзбекистон ҳаво йўллари», «Ўзбекистон темир йўллари» компанияларининг, Ички ишлар вазирлигининг, Ташқи ишлар вазирлигининг, чегара ва божхона хизматларининг раҳбарлари зиммасига юклансин.

11. Адлия вазирлиги қонунларга мазкур Фармондан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш бўйича таклифларни ишлаб чиқиб, тақдим этсин.

12. Вазирлар Маҳкамаси икки ҳафта муддат ичида ушбу Фармонни ижро этиш юзасидан тегишли қарорлар қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 2 июнь.

«ТО» БУГУНГИ КУН «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Вазирлар Маҳкамаси «1995 йилнинг биринчи чораги дастурининг бажарилиши ва биринчи ярим йилликда ислоҳотларнинг кутилаётган якунлари тўғрисида» қарор қабул қилди.

❑ Бухоро вилояти пиллакорлари давлат омборларига 2132 тонна қимматбаҳо хом ашё топшириб, режани уддаладилар. Вилоятда яна 170 тонна пилла тайёрлаш мўлжалланмоқда.

❑ Бош вазир ўринбосари Юрий Пайгин Молдова Республикасининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Николай Дудэуни унинг илтимосига биноан қабул қилди. Учрашувда икки давлат ўртасида имзоланган битимларни амалга ошириш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

❑ Тошкентнинг «Боғи Эрам» маданият ва истироҳат боғида «Истеъдод-95» замонавий қўшиқ ижрочиларининг республика кўрик-танлови бўлиб ўтди. Унда ушбу танловнинг Қорақалпоғистон ва вилоятларда бўлиб ўтган биринчи даври ғолиблари — қарийб 150 нафар хонанда иштирок этди.

❑ Тошкентда алоқа соҳасида минтақавий ҳамкорлик қилиш бўйича кенгашнинг 13-мажлиси бўлиб ўтди. Унда Ҳамдўстлик мамлакатларининг алоқа соҳасидаги раҳбарлари билан бир қаторда Болтиқ давлатлари, Туркия, Покистон, Германиядан ҳам вакиллар иштирок этдилар. Мажлис қатнашчилари Германиянинг «Дойче Телеком» мутахассислари томонидан ташкил этилган семинарда ҳам иштирок этиб, бу мамлакат шарқий қисми алоқасини ривожлантириш соҳасидаги тажрибалар билан танишдилар.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Нефтегорскда бугунгача вайроналар остидан ҳалок бўлган 1100 киши топилди.

❑ Россия федерал қўшинлари Чеченистоннинг тоғли ҳудудларида Жохар Дудаев жангариларига қарши ҳужумни давом эттирмоқдалар. Улар дудаевчиларнинг бу ердаги асосий мустаҳкамланган иншооти — Ведено қишлоғини ҳам қўлга киритдилар.

❑ Жохар Дудаевнинг Россия билан музокаралардаги вакили Усмон Имаев Москва билан музокараларини тўхтатганликларини ва Чеченистон можаросини БМТ Хавфсизлик Кенгашида кўриб чиқилишини талаб қилишларини баён этди. Айни пайтда эса Санкт-Петербург мэри Анатолий Собчак Жохар Дудаев вакиллари билан алоқаларини давом эттирмоқда.

❑ Бойқўнғир космодроми ишга тушганига 40 йил тўлди. Ушбу сана муносабати билан бу ердаги Ленинск шаҳрида ҳарбий парад, меҳнаткашлар намойиши ўтказилди.

❑ Россияда кейинги беш йил ичида ўсмирлар ўртасида жиноятчилик 1,5 бараварга кўпайди.

❑ Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича ташкилотнинг Тоғли Қорабоғ муаммоси бўйича Озарбайжон билан Арманистон ўртасидаги музокараларни давом эттиришга барча уринишлари натижа бермади. Маълумки, бундан икки ҳафта илгари Арманистон Озарбайжонни Грузия ҳудудида Арманистонга газ борадиган қувурни портлатишда айблаб музокараларни тарк этган эди.

❑ Жаҳон банки Қирғизистонга мамлакат молиявий соҳасини қайта ташкил этиш учун 45 миллион АҚШ доллари миқдорида кредит ажратди.

❑ Украина Ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасидаги божхона иттифоқи тўғрисидаги битимни имзоламаслигини билдирди. Украина Президенти Леонид Кучманинг фикрича, мазкур аҳдлашув мамлакат ички бозорида моллар тақчиллигини юзага келтириши мумкин.

❑ Одессада аҳоли ўртасида ўтказилган сўровлар ҳозирги пайтда ишни битириш учун давлат автомобиль назорати ходимларига 5-15 доллар, туғруқхонада 1,5 минг долларгача, олий ўқув юртига кириш учун эса 1 минг доллардан 10 минг долларгача пора беришни талаб қилишини кўрсатди.

ХОРИЖДА

❑ Босния серблари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тинчликни сақлаш кучлари сафидаги гаровга олинган ҳарбий хизматчилардан 121 нафарини озод этди. Улар асосан канадалик, швециялик ва франциялик аскар ва зобитлардир.

❑ Бирлашган Миллатлар Ташкилоти махсус комиссияси мутахассисларининг фикрича, Ироқда ҳозирги пайтда ҳам кимёвий ва биологик қурол-аслаҳа яратиш имкониятлари мавжуддир.

❑ ЮНЕСКО Исроил маъмурларининг Қуддус шаҳри марказий қисмидан ер ости йўловчилар ўтиш жойи қуриш режалари муносабати билан расмий норозилик билдирди. Чунки бу жойда жуда катта тарихий ва маданий қимматга эга бўлган ёдгорликлар мавжуддир.

❑ Африка бирлиги ташкилоти маълумотларига кўра, 2000 йилга бориб 20 миллион нафар африкалик аср ўлати — СПИДга чалиниши мумкин экан.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МИНТАҚАВИЙ ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Вилоятлар марказларида ташкил этилган олий ўқув юртларида мутахассислар тайёрлаш сифатини ошириш, уларнинг илмий-интеллектуал потенциалини ва моддий техника-базасини мустаҳкамлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, тасарруфида олий ўқув юртлари бўлган вазирликлар ва идоралар:

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва Қишлоқ хўжалиги Фанлари академияси билан биргаликда юқорида қайд этилган олий ўқув юртларига Тошкент шаҳар олий ўқув юртларининг ҳамда академик институтларнинг таниқли олимларини ҳамда юқори малакали ўқитувчиларини педагогик ва илмий фаолиятни олиб бориш учун, доимий ишдаги беш йил мобайнида уларнинг лавозим маошларига 50 фоизгача миқдорда устамалар белгилашни назарда тутган ҳолда, йўлласинлар;

ўқув семестрлари даврида Тошкент шаҳридаги ўқув юртларининг тажрибали профессор ҳамда ўқитувчиларини лекциялар курсларини ўқиш ва фан, техника ҳамда технология янгиликлари билан таништириш мақсадида минтақавий олий ўқув юртларига меҳнат сафарига йўллашни амалда қўлласинлар;

олий ўқув юртларининг илмий-педагогик потенциалидан ва моддий-техника ресурсларидан самарали фойдаланиш мақсадида 1995 йил 1 июлгача олий ўқув юртларининг вилоятлардаги филиаллари тармоғи қайта кўриб чиқилсин ва уларни вилоятлар ўқув юртларига факультетлар, ўқув бўлинмалари сифатида беришнинг мақсадга мувофиқлиги тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсинлар;

Ҳар йили Тошкент шаҳар олий ўқув юртларида вилоятлар олий ўқув юртларида юқори малакали мутахассислар тайёрлаш мақсадида аспирантура ва докторантурага йўлланаётганлар учун ўринлар ажратсинлар;

олий ўқув юртлари ҳузурида, уларнинг ўқитувчи-профессорларини жалб қилиб, уларга олий ўқув юртлари ставкалари бўйича меҳнат ҳақи тўлаган ҳолда ихтисослашган коллежлар, гимназиялар, лицейлар ташкил этсинлар;

олий ўқув юртларини ижтимоий ривожлантиришни яхшилаш мақсадида банд бўлмаган хоналарни, таълим ва тарбия ишларига зарар етказмай, шартнома асосида вақтинча ижарага беришга рухсат этсинлар. Олий ўқув юртлари хоналарини ижарага беришдан тушадиган маблағлар, бу маблағлар ўқув жараёнининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга мақсадли йўналтирилган тақдирда, маҳаллий бюджетга солиқ тўлашдан озод этилсин;

олий ўқув юртларига бюджетдан ташқари маблағларини ўқитувчилар ва ходимларни моддий рағбатлантиришга йўллашига рухсат этсинлар;

олий ўқув юртлари ходимларини бюджетдан ташқари ўз маблағлари ҳисобига моддий рағбатлантириш тартиби тўғрисидаги низомни Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан биргаликда ишлаб чиқсинлар ва тасдиқласинлар.

2. Вилоятлар ҳокимликлари республиканинг етакчи ўқув юртларидан вазирликлар ва идоралар йўлланмалари бўйича келаётган ўқитувчилар ва мутахассисларга турар жойни навбатдан ташқари бериш тартибини белгиласинлар.

3. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Вазирлар Маҳкамасининг Таълим ва фан бўлимига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг
Раиси
И. КАРИМОВ.

1995 йил 31 май.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

1995/96 ЎҚУВ ЙИЛИДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ҚАБУЛ ТЎҒРИСИДА

Юқори малакали мутахассислар тайёрлашни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш ҳамда олий ўқув юртларининг биринчи курсларига абитуриентларни пухта танлашда ижтимоий адолатни таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. 1995/96 ўқув йилида бакалаврлар тайёрлаш бўйича Ўзбекистон Республикаси олий ўқув юртларига қабул қилишнинг умумий кўрсаткичлари 22250 киши миқдорида тасдиқлансин.

Бир нафар ўқитувчига тўғри келадиган талабалар сонининг норматив нисбати: ўқитишнинг кундузги шакллари бўйича 1:8, кечки шакллари бўйича — 1:15 ва сиртқи шакллари бўйича 1:35 ҳисобидан белгилансин.

Абитуриентларни қабул қилиш, тест усулидаги синов натижасида тўпланган балларни ҳисобга олган ҳолда, рейтинг тизими бўйича ташкил этилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг кечки ўқитишга қабул қилишни мутахассислар тайёрлашнинг самарасиз шакли сифатида 1995/96-ўқув йилидан бошлаб бекор қилиш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин.

2. Олий ўқув юртларига қабул қилишнинг тасдиқланган кўрсаткичи доирасида талабаларнинг 20 фоизигачасини тест усулидаги синовда қатнашган абитуриентлар ҳисобидан рейтинг тизими бўйича пулли-контрактли асосда, ҳар йили жами ўқитиш харажатларининг 20 фоизи улар томонидан албатта қопланган ҳолда, қабул қилишга рухсат этилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси ўқув юртларига қабул қилишни ташкил этиш билан боғлиқ масалаларни ҳал қилиш учун махсус давлат комиссияси тузилсин.

Вазирлар Маҳкамаси зарурат бўлганда ўқув юртларига қабул қилиш давлат комиссияси тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритсин.

4. Вазирликлар ва идоралар ўз тасарруфларидаги олий ўқув юртлари учун, олий ҳунар таълими йўналишлари ва ихтисосликлари бўйича, ўқитиш шакли ва тиллари кўрсатилган ҳолда, белгиланган умумий кўрсаткичлар тақсимотини бир ҳафта муддатда давлат комиссияси тасдиғига киритсинлар.

5. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги:

Молия вазирлиги, «Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси билан биргаликда 1995 йилнинг 1 июлигача ўқитишнинг пулли-контрактли шакли ҳамда тушган маблағларни сарфлаш тартиби тўғрисидаги низомни ишлаб чиқсин ва Вазирлар Маҳкамасининг тасдиғига тақдим этсин;

олий ўқув юртларининг ихтисосликларини ҳисобга олган ҳолда бакалаврлар ва магистрлар тайёрлаш тўғрисидаги низомларни ишлаб чиқсин ва Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

1996/97-ўқув йилидан бошлаб Тошкент шаҳридаги олий ўқув юртларида ихтисосликлар рўйхати бўйича, республика эҳтиёжидан ва ўқув юртларидаги мавжуд илмий-интелектуал потенциалдан келиб чиққан ҳолда, магистратуралар очиш тўғрисидаги қарор лойиҳасини тайёрласин;

халқаро мулоқотнинг асосий воситалари бўлган чет тилларнинг талабалар томонидан кенг ва жадал ўрганилишини таъминласин. 1995 йилнинг 1 сентябридан бошлаб барча олий ўқув юртларида инглиз, немис, француз тилларини ўрганиш бўйича ихтиёрий машғулотларни жорий этсин, бунда тилларни эгаллашни иқтисодий рағбатлантириш чора-тадбирларини, 1996/97-ўқув йилидан бошлаб эса давлат имтиҳони жорий қилишни назарда тутсин.

Тасарруфида олий ўқув юртлари бўлган бошқа вазирликлар ва идоралар билан биргаликда Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 10 декабрдаги 594-сон қарорига мувофиқ, «Қизилқумнодирметаллолтин» концерни корхоналарининг ва Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг буюртманомаларига биноан, ўқитиш харажатларини тўлиқ копланишини назарда тутган ҳолда, улар билан тузилган шартномалар асосида қабул қилишнинг белгиланган сони доирасида рейтинг тизими бўйича, абитуриентларни тест усулида синаш йўли билан мақсадли қабул қилишни амалга оширсин.

6. Ўқув юртларига қабул қилиш давлат комиссиясига корхоналар, концернлар, корпорациялар учун уларнинг буюртманомаларига биноан, ўқитиш харажатларини тўлиқ қоплаш шартлари билан, қабул қилишнинг белгиланган сони доирасида рейтинг тизими бўйича, абитуриентларни тест усулида синаш йўли билан мақсадли қабул қилишни амалга оширсин.

6. Ўқув юртларига қабул қилиш давлат комиссиясига корхоналар, концернлар, корпорациялар учун уларнинг буюртманомаларига биноан, ўқитиш харажатларини тўлиқ қоплаш шартлари билан, қабул қилишнинг белгиланган сони доирасида абитурентларни мақсадли қабул қилишни амалга оширишга рухсат этилсин.

7. Халқ таълими вазирлиги ва Соғлиқни сақлаш вазирлиги барча вилоятларни, шу жумладан, узоқ ва бориш қийин бўлган туманларни ўз тасарруфларидаги олий ўқув юртларини тугатган малакали педагоглар ҳамда врачлар билан тажриба тариқасида кафолатли ва биртекис таъминлаш бўйича таклифларни 10 кун муддатда ишлаб чиқсинлар ва Вазирлар Маҳкамаси тасдиғига киритсинлар.

8. Молия вазирлиги бюджетнинг дастлабки прогноз кўрсаткичларига 1995/96-ўқув йилида олий ўқув юртларига қабул қилишнинг тасдиқланган умумий кўрсаткичларини ҳисобга олган ҳолда тузатишлар киритсин.

9. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Бош вазир ўринбосари С. Саидқосимов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 31 май.

УКРАИН ҚЎШИҚЛАРИ КЕЧАСИ

Ўзбек ва украин халқлари ўртасидаги азалий дўстликни янада мустаҳкамлашга шаҳримизда фаолият кўрсатаётган «Баткивицина» украин миллий маданият маркази катта ҳисса қўшмоқда. Яқинда «Баҳор» концерт залида бўлиб ўтган украин қўшиқлари кечаси буни яна бир бор исботлади.

Концерт аввалида Украинанинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси В. И. Сметанин сўзга чиқиб, ўзаро алоқаларнинг ривожланаётганлиги ҳақида гапирди. Шунингдек, у Украинани фашист босқинчиларидан озод қилишда қатнашган ўзбек жангчиларининг жасоратига юксак баҳо берди.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

Транспорт ва йўловчи

МАЪЛУМОТЛАР ЯКУНИ ТАҲЛИЛ ҚИЛИНАДИ

«Оқшом» газетасида хабар бериб ўтилганидек, 18 май куни Тошкентда барча турдаги шаҳар пассажир транспортида йўловчилар оқимини ўрганиш юзасидан тадбир ўтказилди.

Шу куни бу ишга 10 минг талаба жалб этилди. Улар автобуслар, троллейбуслар ва трамвайларнинг эшиклари олдида туриб йўловчилар оқимини ўргандилар.

Шу куни йўналишларга 1117 та автобус, 295 та трамвай ва 252 та троллейбуслар ишлаш учун чиқарилди. Ана шу транспорт воситалари билан 22 мингдан зиёд рейслар бажарилди.

Ана шу куни давлат уюшмасининг, автотранспорт бирлашмасининг, Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг, метрополитеннинг масъул раҳбарлари йўловчилар оқимини ўрганиш қандай кетаётганлигини кузатдилар ва зарур бўлган ҳолларда ишни тартибга келтиришга қаратилган чора-тадбирларни белгиладилар.

Тунги соат 1 да йўловчилар оқимини ўрганиш тадбири ниҳоясига етказилди ва ишлатиб бўлинган барча чипталар ҳар бир маршрут бўйича жамланди. Олинган ахборотлар «АСАТ» илмий-тадқиқот институтига юборилди, бу ерда уни электрон-ҳисоблаш машиналари ўрганишга киришди. Бунинг учун, яъни йўловчилар оқимини ўрганиш бўйича тадбир якунларини чиқариш учун камида икки ой талаб этилади.

Шуни айтиш керакки, ушбу тадбир пайтида тўпланган маълумотлар йўловчилар оқими ўрганилишидан олдинги кунлардаги йўловчиларни манзилга элтишнинг амалий ҳажми билан таққосланади. Ушбу тадбир якунларига кўра бир кун мобайнида ҳар соат бўйича ҳар бир йўналишда ҳаракат состави учун қанча миқдорда машиналар зарур бўлишини аниқлаш мумкин. Йўловчиларнинг бекатларда машиналарга чиқиши ва тушиши бўйича маълумотлар асосида уларнинг қайси бири қаерга, қандай масофага борганлигини, рейс давомида йўловчилар қандай алмашганлигини аниқлаш мумкин.

Олинган жадваллар шаҳарнинг маршрут тармоғини қайта кўриб чиқиш, транспортнинг ҳар бир тури ва йўналишида ҳаракат составига қандай русумдаги транспортларга эҳтиёжни аниқлаш имконини беради. Янги автобус, трамвай ва троллейбус саройларини лойиҳалаштириш бўйича, электр транспорти ва метрополитеннинг янги линияларини лойиҳалаштириш бўйича таклифларни ишлаб чиқиш бошланади. Шунингдек, янги кўчалар ва шаҳар йўлларини қуриш, ҳаракатни тартибга солиб турадиган светофорлар ишини кўриб чиқиш бўйича тавсияномалар ҳам билдирилади.

Транспортнинг «тиғиз» пайтида йўловчиларни манзилга элтиш ҳажми бўйича олинган маълумотлардан келиб чиққан ҳолда шаҳардаги корхоналар ва ташкилотларнинг ишни бошлаш вақтини қайта кўриб чиқиш ва бўлиб-бўлиб жойлаштириш тўғрисидаги таклифларни қараб чиқиш ҳам кўзда тутилмоқда.

Ушбу тадбир пайтида олинган маълумотлар транспорт иш режимини қайта кўриб чиқиш, маршрутларда ҳар соатда қанча даромад олинганлиги, йўл ҳақи учун пул тўлаш тизими транспорт тармоғи тараққиёти билан боғлиқ ишларни кўриб чиқиш учун асос бўлади.

Олинган маълумотларни ишлаб чиқиш бўйича ишлар бошлаб юборилди, бу юмушга қўшимча равишда электрон-ҳисоблаш машиналарининг 10 та оператори жалб этилди.

«Оқшом» газетаси муштарийлари йўловчилар оқимини ўрганиш натижаларидан албатта хабардор бўладилар.

Юсуф ҚОДИРОВ.

Туркистон — умумий уйимиз

МАРКАЗИЙ ОСИЁ ОЛИМПИАДАСИ

Ўзбекистон Республикаси Миллий олимпия комитетида шу йилнинг 2 сентябридан 8 сентябригача пойтахтимизда Марказий Осиё мамлакатлари ўртасида ўтказиладиган олимпиада ўйинларига бағишланган матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон Республикаси Миллий олимпия комитетининг президенти Собир Рўзиев олиб борди.

Матбуот конференциясида Қозоғистон Миллий олимпия комитетининг президенти Аманча Аклаев, Қирғизистон Миллий олимпия комитетининг президенти Эшим Қутманалиев, Тожикистон Миллий олимпия комитетининг бош котиби Ширинжон Маматсафоев, Туркманистон Миллий олимпия комитетининг вице-президенти Нурали Отаев матбуот ходимларининг саволларига атрофлича жавоб беришди.

Илк бор ўтказилаётган бундай беллашувда иштирокчилар спортнинг 12 тури, аниқроғи волейбол, баскетбол (эркаклар, аёллар), бокс, оғир атлетика, енгил атлетика, эркин кураш, юнон-рум кураши, велошоссе (эркаклар, аёллар), теннис, қиличбозлик, камондан отиш ва сузиш бўйича куч синашадилар. Унда жами 248 спортчи иштирок этиши мўлжалланмоқда. Мусобақалар асосан Марказий Армия спорт клуби, «Алпомиш» спорт саройи, «Пахтакор» спорт комплекси, «Ёшлик» спорт аренаси, «Юнусобод» теннис корти ва бошқа жойларда бўлиб ўтади.

Беш мамлакат спорт жамоалари ўртасида фақат Ўзбекистон вакилларигина 12 спорт турининг барчасида тўла иштирок этишади. Мусобақалар якуни умумжамоа ҳисобида эмас, балки шахсий ютуқ ва кўрсаткичлар натижасига кўра қайд этилади. Чунки олимпиада ўтказишдан асосий мақсад ғолибликка интилиш эмас, балки тажриба алмашиш, ўзаро дўстлик, биродарлик алоқаларини мустаҳкамлашдир. Бу тадбир кейинчалик анъанага айланиб, ҳар икки йилда навбат билан қўшни мамлакат спорт майдонларида ўтказилади.

Абдумалик
АБДУРАҲМОНОВ.

Футбол

ПЕШҚАДАМ ҚОҚИЛДИ

Ўтган куни республика IV миллий чемпионатининг навбатдаги 11-тур ўйинлари бўлиб ўтди. 1995 йил 3 июнь «Наврўз» — «Нефтчи» учрашуви кўплаб мухлислар ва фарғоналик футболчиларнинг хотирасида узоқ сақланиб қолса керак. Бу ўйинда мамлакатимизнинг уч карра чемпиони, 1993 йилдан буён бўлиб ўтган 46 та учрашувда фақат ғолиблик гаштини суриб келаётган Фарғонанинг «Нефтчи» жамоаси илк бор мағлубият аламини тортди. Ҳисоб — 2:0.

Кеча бўлиб ўтган «Пахтакор» — МҲСК учрашувини ҳам мухлислар жуда орзиқиб кутган эдилар. Негаки, ушбу ўйин иккала жамоа учун ҳам турнир жадвалида янада «юқорилаш» ва мавқеларини мустаҳкамлаш учун муҳим аҳамиятга эга эди. Маълумки, МҲСК 20 очко билан тўртинчи, «Пахтакор» эса 18 очко билан бешинчи ўринни банд этишганди. Иккала жамоа ҳам майдонга албатта, фақат ғалаба учун тушганликлари шубҳасиз, бироқ тенг курашлар остида ўтган биринчи таймда ҳисоб очилмади. 2-таймнинг 28-дақиқасида пахтакорчи Дилмурод Назаровнинг киритган тўпини мухлислар узоқ олқишладилар. Бироқ, кўп ўтмай 33-дақиқада армиячи Ойбек Усмонхўжаев ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлди. Шундай қилиб, 1:1 ҳисобида дуранг натижа қайд этилди. Айтиш керакки, ўтган 10-турдаги «Навбаҳор» — «Пахтакор» учрашувида пахтакорчилар 0:1 ҳисобида мағлубият аламини тортган эдилар.

Ўтган куни бўлиб ўтган бошқа учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди:

«Сўғдиёна» — «Динамо» — 2:0.
«Политотдел» — «Темирйўлчи» — 4:0.
«Трактор» — «Навбаҳор» — 1:1.
АСК — «Нурафшон» — 0:3.
«Янгиер» — «Машъал» — 4:0.
«Атласчи» — «Чирчиқ» — 1:1.

Ўткиржон ДЎСТ МУРОД.

Бугунги кунда фуқароларга ўзларига маъқул иш топиб беришда ёрдамлашиш, уларга фойдали маслаҳатлар бериш ва демакки, ижтимоий томондан муҳофаза қилиш жойлардаги бандлик хизмати мутасаддиларига катта масъулият юкламоқда. Негаки бозор иқтисодиётига ўтиш даврининг мураккабликлари меҳнат бозорига келиб қўшилаётган ишчилар, хизматчилар ва айниқса, мактабларни эндигина битириб чиқаётган ёшларни бирмунча шоshiриб қўймоқда.

Ана шу муаммоларни бартараф этиш йўлида қилинаётган ишлар кўлами билан танишиш мақсадида жамоатчи муҳбиримиз Тошкент шаҳар Миробод тумани бандлик хизмати раҳбари Гулчеҳра Азизова билан мулоқотда бўлди.

Иш билан бандлик

МЕҲНАТ БОЗОРИГА ЙЎЛ

— Бандлик хизматидаги ходимларимиз эндиликда давр билан ҳамнафас ҳолда фаолиятларини ҳам кенгайтириб бормоқдалар, — дейди Г. Азизова. — Меҳнат бозорини бошқариш, аҳолини, қолаверса, меҳнат бозорида рақобатлаша олмайдиган табақага мансуб кишилар — ёшлар, кўп болали оилалар, ногиронларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш, уларнинг меҳнатга бўлган муносабатларини ўрганиш, ишлаш истагида бўлганларнинг ҳамда мутахассислиги бўйича ишга жойлашиш имконияти бўлмаган ишсизларни янги касбга қайта ўқитиш, ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб қилиш, меҳнат шароитлари экспертизаси ўтказиш, «Бандлик» жамғармаси маблағларини йиғиш ва улардан самарали фойдаланиш, янги ишчи ўринлари яратишни назорат қилиш каби масалаларни ҳам ҳал этиб бормоқдалар.

— Гулчеҳра опа, туманда қанча корхона ва аҳоли мавжуд? Улар билан ишлаш жараёнида ўзига хос муаммолар ҳам туғилса керак, шундай эмасми?

— Миробод ҳудудига асосан саноат корхоналари жойлашган туманлар қаторига киради. Аҳолиси 127.700 нафарни ташкил этган ҳолда, 3080 та корхонани ўз ичига олган. Улар орасида «Қизил тонг», «Учқун» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Ўзэлектроаппарат», «Ўзхимфарм», «Тошхимқишлоқмаш», «Фотон» заводлари каби йирик ишлаб чиқариш корхоналари мавжуд. Албатта бугунги кунда нафақат ишлаб чиқариш, балки маиший хизмат турлари билан ҳам машғул бўлиш лозим. Кичик корхоналар очиш, ташкил этиш давр талабидир. Рақамларга мурожаат этайлик. Жорий йил бошидан бери 247 та янги кичик корхоналар, ширкатлар, масъулияти чекланган корхоналар ва бошқа ташкилотлар очилди. Ана шу янги корхоналар ҳисобига жойларда шу кунчага 2556 янги иш жойлари ташкил этилди. Булар асосан кичик ва масъулияти чекланган корхоналар ҳисобидан вужудга келди.

— Ҳозир туманда қанча бўш иш ўринлари мавжуд ва улар қайси соҳаларга тааллуқли?

— Шу кунгача туманимизда жами 1073 бўш иш ўринлари мавжуд бўлиб, улардан 320 таси саноат, 153 таси қурилишда, 470 ўрин транспорт ва алоқада, 16 ўрин турар жой-коммунал хўжалиги ва маиший хизматда, 6 ўрин савдода, 108 ўрин бошқа соҳалар бўйича тақсимланган. Албатта баъзи корхона ва ташкилотлар ўзларидаги бўш иш ўринлари ҳақидаги маълумотни вақтида бермайдилар ёки бу масалага эътиборсизлик кўрсатадилар. Асосан бандлик хизмати ходимлари корхона ва ташкилотларнинг кадрлар бўлими мутахассислари билан мунтазам алоқада бўладилар. Бу мунтазамлик албатта бир-биримизнинг умум муаммоларимизни бартараф этишга олиб келади.

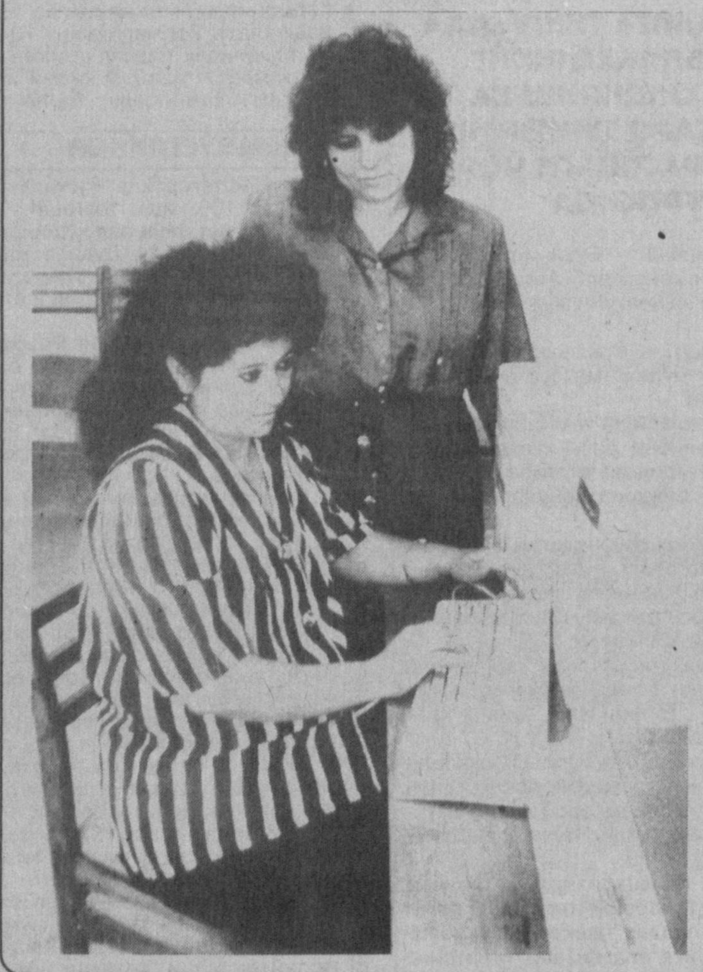

— Иш қидираётган фуқаролар асосан туман бандлик хизмати рўйхатида турадилар ва уларга имкон қадар ўзларига маъқул бўлган иш жойлари таклиф этилади. Айтинг-чи, ҳозир рўйхатда неча киши бор?

— 76 фуқарога иш излаяпмиз. Албатта бунга иш билан таъминланганлар ҳамда қисқаришга тушган фуқаролар кирмайди. Қисқаришга тушган 221 фуқаро (16 корхона ва ташкилотдан) халқ хўжалигининг тармоқлари бўйича тақсимланган: 139 нафари саноатга, 14 нафари қурилишга, 8 нафари транспорт ва алоқага, 60 нафари бошқа соҳалардандир, 27 фуқарога ишсизлик мақоми берилган. Ҳисобот ойида уларга 24022 сўм нафақа тўланди. Бу тадбирларимиз қаторида 306 та квотали иш жойлари ҳам ажратилган. Яъни давлат эътиборида, карамоғида бўлган ногиронлар учун 22 та, турли хилдаги бошқа фуқаролар учун 216 та, ёшлар учун 68 та янги иш ўринлари ташкил этилди. Ҳозирча 84 нафар, туман бандлик хизмати йўлланмаси билан эса 22 нафар фуқаро ишга жойлаштирилди.

— Дарвоқе, бугунги кунда мутахассислиги бўлмаган ёки ҳунари бўйича иш топа олмаётган фуқароларни янги касбга ўқитиш, қайта тайёрлаш, малакасини ошириш йўлида нима ишлар қилинмоқда?

— Шаҳримизнинг Шайхонтоҳур туманида жойлашган ўқув маркази бундай юмушларимизни енгил амалга оширишда ўзига хос ташаббус кўрсатмоқда. Айниқса бугунги кунда янги касблар ҳисобланмиш ЭҲМ оператори, бухгалтерия, сотувчилик, тикувчилик, наққошлик-бўёқчилик, пайвандловчилик, дурадгорлик ва бошқа касблар бўйича туман бандлик хизмати йўлланмаси билан кишилар бепул ўқитилмоқда. Куни кеча ҳеч ким қизиқмаган бу ўқув даргоҳига ҳозирда қизиқиш катта. Чунончи туманимиздан 14 нафар талабгор ўша ерда 2,3,4 ва 6 ойлик ўқув курсларида ўқиб янги касбларни ўрганмоқдалар. Албатта, қисқа вақт ичида иш ўрганиб, корхонага тайёр мутахассис бўлиб борганга нима етсин. Айниқса юқори ойлик тўланадиган касбларга талаб катта.

— Ташкилотингиздаги ходимлар малакасини ошириб бориш, замонавий техника воситаларидан — компьютер саводхонлигини ўргатиш ишлари тўғрисида нималар дея оласиз?

— Ҳафтада бир маротаба, пайшанба кунлари ҳуқуқшунос маърузасини ўтказяпмиз. Яъни ходимларимизнинг ҳуқуқшунослик борасидаги билимларини мустаҳамлаб бормоқдамиз. Ишга жойлаштириш бўлими бош мутахассиси Умида Абдуллаева, ижтимоий ҳимоя бўлими бош мутахассиси Гулчеҳра Тўйчиева, зарарли меҳнат шароитларини экспертиза қилиш бўлими эксперти Сойиб Низомов каби мутахассисларимиз етакчилигида кўпгина ишларни амалга оширишда самарали ютуқларга эришаяпмиз. Айтмоқчи, бандлик хизмати қошида очилган «АЗО» илмий ишлаб чиқариш корхонаси ҳам фаолиятини бошлаган. Режаларимиз бисёр. Муҳими, ташкилот ва корхоналар билан ҳамкорликда вужудга келаётган муаммоларни бартараф этиб боришда якдил бўлиш. Масалан, «Ўзавтосозлаш», Трамвай-троллейбус бошқармаси, «Фотон» ишлаб чиқариш корхонаси, «Сувсоз» трести кабилар билан муносабатларимиз тўғри йўлга қўйилган.

— Келгусида ишни янада яхшилаш учун яна қандай тадбирлар кўзда тутилмоқда?

— Жорий йилнинг 15 июнида темирйўлчилар маданият саройида меҳнат бозори ташкил этмоқчимиз. Албатта бу тадбирда тумандаги кўпгина ташкилот, корхона, фирма, маиший хизмат ва савдо соҳаси вакиллари, кадрлар бўлимлари бошлиқлари, нозирлари иштирок этиб, шу куни корхоналаридаги бўш иш ўринларини маълум қиладилар. Талабгорлар бўлса, ишга таклиф этадилар. Асосий вазифамиз битта — ишсиз қолган фуқароларни меҳнатга жалб этиб, ижтимоий ҳимояга муҳтож табақаларини муҳофаза қилиш, янги касб ўрганишни хоҳлаганларни янги касбларга йўналтириш, қисқа курсларда ўқитиш, малакасини ошириш. Муҳими, бозор иқтисодиётидан ўз ўринларини топишга кўмаклашишдан иборат.

Зоир ТУРСУНОВ
ёзиб олди.

СУРАТДА: Туман иш билан бандлик хизмати бош мутахассиси Гули Исматова ва ишга жойлаштириш шўъбаси бошлиги Сабоҳат Яхшиева иш жараёнида.

Ҳакимжон Солиҳов олган сурат.

Янгиликлар, воқеалар, хабарлар

ТАЛАБАЛАР ОЛИМПИАДАСИ

Тошкент кимё-технология институтида «Талаба ва илмий-техника тараққиёти — 95» мавзуида Республика техника олий ўқув юртлари талабаларининг умумий ва анорганик кимё фани бўйича олимпиада беллашуви бўлиб ўтди. Кимё билимдонлари назарий билимлари билан бир қаторда тест мисоллари ва масалалар ечиш устида бош қотирдилар.

Беллашувда Тошкент кимё-технология институти талабалари жамоаси биринчи ўринни, Фарғона политехника институти талабалари командаси иккинчи ўринни ва Наманган саноат-технология институти талабалари командаси учинчи ўринни эгалладилар. Тошкент давлат техника университети, пойтахт автомобиль транспорти ва йўллар институти ҳамда Урганч давлат университети талабалари ҳам кимёдан пишиқ-пухта билимга эга эканликларини намойиш қилишди.

Дастлабки ўринларни эгаллаган командалар раҳбарлари ва илғор талабалар фахрий ёрлиқлар ҳамда пул мукофотлари билан тақдирландилар.

Дамир ИСЛОМОВ.

УСТОЗЛАРНИ ЁД АЙЛАБ

Алишер Навоий номли Ўзбекистон Давлат Академик Катта театрида марҳум санъат усталари Мукаррама Турғунбоева, Исохор Оқилов хотираларига, раққоса ва балетмейстер Қундуз Миркаримова ижодига бағишланган «Чаман» намунали болалар халқ рақс дастасининг концерти бўлиб ўтди. Унда Ботир Зокиров номли республика кўрик-танловининг ғолиби Абдулла Қурбонов, «Чаман» халқ рақс дастасининг раққоса қизлари ижросида жозибали рақслар ижро этилди. Марҳум санъат усталарини ёд айлаб, бағишлов, қасида, қутловлар ўқилди. Улар яратган асарлар намойиш этилди. Сеҳргар Хурсанали Илҳомовнинг қизиқарли ижролари томошабинлар томонидан зўр қизиқиш билан кутиб олинди.

Гулмира МУСАЕВА.

«ТУҒЁН»НИНГ ТОМОШАЛАРИ

Абдулла Қодирий номли Тошкент Давлат маданият институтида «Туғён» театр студиясининг очилиши маросими бўлиб ўтди. Бу театр студияси мазкур институтнинг Ёшлар Иттифоқи қўмитаси қошида ташкил қилинган. Кеча институт ректори Азиз Тўраев ва Ўзбекистон халқ артисти Ғани Аъзамовнинг табрик нутқи билан очилди.

«Туғён» театр студиясининг раҳбари, Ёшлар иттифоқи котиби И. Худойбердиев ҳамда режиссёр Б. Аҳмедов раҳбарлигида институт талабалари тайёрлаган «Уйқу билан олишган кулгу», «Эрка бола», «Шифокор қабулида» каби комедиялардан кўринишлар ҳамда «Фарзанд доғи» трагедиясидан, «Қайтиб келган бахт» драмасидан парчалар намойиш қилинди.

Гулнора ҚУРБОНОВА.

АДИБ ДАЪВАТИ

Шаҳримиздаги 131-ўрта мактабда таниқли болалар адиби, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Худойберди Тўхтабоев билан учрашув бўлиб ўтди. Учрашув баҳс-мунозара тарзида ўтиб, адиб ўқувчиларнинг саволларига атрофлича жавоб берди. Мактаб саҳнасида эса адибнинг асарларидан парчалар намойиш қилинди.

Кеча сўнгида ёзувчи сўзга чиқиб, ўқувчиларни китобни севишга, мамлакатимизнинг ҳар томонлама камолга етган, соғлом авлодлари бўлиб етишишга чақирди.

Баҳриддин ТУРҒУНОВ.

Жамиятимизнинг ёрдамга муҳтож бўлган қатлами, яъни ногиронларни бугунги бозор иқтисодиёти даврида ижтимоий ҳимоя қилиш ишларига муҳим эътибор қаратилаётгани таъкидга лойиқдир. Уларнинг оғирини енгил қилиб, доим ёрдам қўлини чўзишга тайёр турган ташкилотлар, инсонларни учратганимизда, ҳаётда барибир яхшилик, меҳр-оқибат устун бўлишига яна бир бор ишонч ҳосил қиламиз. Тошкент шаҳар Ўзаро ижтимоий ёрдам «Меҳрибонлик» жамияти раиси Ҳабибулло ака Жалилов билан суҳбатимиз ҳам ўз олдига ногиронлар муаммоларини ҳал қилиш мақсадини қўйган жамият фаолияти ҳақида бўлди.

Ижтимоий ҳимоя — амалда

НОГИРОНЛАРГА МУРУВВАТ

— Ҳабибулло ака, Тошкент шаҳар ўзаро ижтимоий ёрдам «Меҳрибонлик» жамиятининг асосий мақсади ҳамда вазифалари ҳақида гапириб берсангиз.

— Шаҳримизда ўзаро ижтимоий ёрдам «Меҳрибонлик» жамияти ўз фаолиятини 1989 йили бошлаганди. Жамиятимизнинг ташаббускорлари шаҳар ҳокимлиги, Ёшлар Иттифоқи ташкилоти, шаҳар Соғлиқни сақлаш бош бошқармаси, «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари бўлдилар. Жамият махсус Низом асосида иш юритади ва ўз ҳисоб рақамига эга. Ногиронларни Ўзбекистон Республикасининг жамоат, иқтисодий, сиёсий ишларида кенг равишда қатнашишга жалб қилиш, уларни лаёқатли меҳнатга тортиб ижтимоий, маиший муаммоларини ҳал қилишга кўмаклашиш, жамият аъзоларига қонунда кўзда тутилган имтиёзлар, конституциявий ҳуқуқларини ҳимоялаш ва уларнинг тўлақонли турмуш даражасини таъминлаш, «Ўзбекистон Республикасида ногиронларни ижтимоий ҳимоялаш» қонунини ҳаётга тадбиқ этиш — жамият фаолиятининг асосини ташкил этади.

Тошкент шаҳрида яшовчи ногиронларни жамиятга қабул қилиб, ишга лаёқатли ногиронларни жамиятимиз фаолиятига йўналтириб қонунчиликда белгиланган имтиёзлар ва имкониятлардан фойдаланишига кўмаклашамиз. Ҳукумат ва давлат ташкилотларига ногиронларнинг зарурий эҳтиёжлари ҳақида маълумот беришда ҳамда уларга тегишли меъёрий ҳужжатларни тайёрлашда жамиятимиз фаол иштирок этади ва ёрдам беради.

Жамият аъзоларининг ижтимоий меҳнат фаолиятларини қайта тиклаш, ногиронларга иш жойларини ташкил қилиш, уларга моддий, маънавий ва молиявий ёрдам кўрсатиш ҳам жамиятимиз вазифаларидан ҳисобланади.

— Шаҳар ногиронлар жамиятининг туманларда ҳам бўлинмалари борми?

— Юнусобод, Акмал Икромов, Яккасарой, Сергели, Мирзо Улуғбек, Собир Раҳимов туманларида ногиронлар жамияти бўлинмалари фаолият кўрсатяпти. Жамият ишини тартибли ва режали асосда ташкил этишда албатта туман бўлинмаларининг ҳиссалари катта бўлмоқда.

— Жамиятнинг моддий таъминоти қай йўсинда ташкил этилганлиги ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Жамиятимиз маблағларини ишлатган ҳолда аъзоларга моддий ёрдам кўрсатиш мақсадида ўзининг моддий техника ва ишлаб чиқариш базаларини ташкил қилиб, уни ривожлантирмоқда. Чунончи, бизнинг жамиятимизга қарашли тикув цехлари, қурилиш бригадалари, ўйинчоқ ишлаб чиқариш цехлари мавжуд. Масалан, жамият корхоналарида ишлаб чиқарилган маҳсулотларни марказлаштирилган тартибда сотиб, таъминот ишларини амалга оширамиз. Масалан, В. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ногиронлар учун меҳнат биржаси ташкил этилган. Унда меҳнатга лаёқатли ишсиз ногиронлар рўйхатга олинади ва уларга мос ишлар қидириб топилади.

Ўзимизни ўзимиз маблағ билан таъминлаб, спорт-соғломлаштириш, оммавий, маданий-маиший тадбирларни ташкил этамиз. Ногиронлар учун махсус маданий-маиший хизмат кўрсатамиз, спорт клубларини ташкил этамиз.

Юқорида қайд этилган фаолиятлар, табиийки тегишли ташкилотларнинг рухсатномалари (лицензия)ни олган ҳолдагина амалга ошади. Айниқса бизга Тошкент шаҳар ҳокимлиги катта кўмак бераётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим.

— «Меҳрибонлик» жамияти аъзолигига кимлар қабул қилинади?

— Жамият низоми ва дастурини тан олувчи, ўз фаолияти билан жамиятнинг мақсад ва вазифаларини амалга оширишга кўмаклашиш истагини билдирган 16 ёшга тўлган Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари жамиятга аъзо бўлиши мумкин. Жамиятимизда шахсан қатнашувчи меҳнат ногиронлари, ногирон бўлмаган (ақли заифлардан ташқари) кишилар, уруш ногиронлари, болаликдан ногиронлар, уларнинг ота-оналари ҳамда қонуний боқувчилар ҳам унга аъзо бўлишлари мумкин.

— Ёрдамга муҳтож ногиронларни қўллаб-қувватлаш борасида ҳам анчагина ишларни амалга ошираётган экансизлар.

— Албатта, ногиронларни моддий томондан қўллаб-қувватлаш доимо диққат эътиборимизда. Бу борада охирги қилган хайрия ишларимиздан бири шу бўлдики, 230 нафар ногиронга 15 минг сўм пулни топширдик. 350 ногиронга циркка бепул чипта олиб берилди. 12 та аравача ўз эгасини топди. Полиомиелит хасталиги билан оғриган 17 ёшли Забокрицкийга ҳам ногиронлар аравачасини совға қилдик.

— Юқорида жамият ўз ҳисоб рақамига эга дедингиз...

— Тошкент шаҳар ўзаро ижтимоий ёрдам «Меҳрибонлик» жамиятининг пойтахт саноат қурилиш банкининг меҳнат бўлимидаги ҳисоб рақами № 000609297. МФО 172627315. Дарҳақиқат, инсон дунёга бир-бирини қўллаш, имконияти даражасида кўмак бериш учун ҳам келади. Ҳаммамиз бундай инсонларни қўллаб-қувватлашимиз керак.

Суҳбатдош
Юлдуз МИРЗАКАРИМОВА.

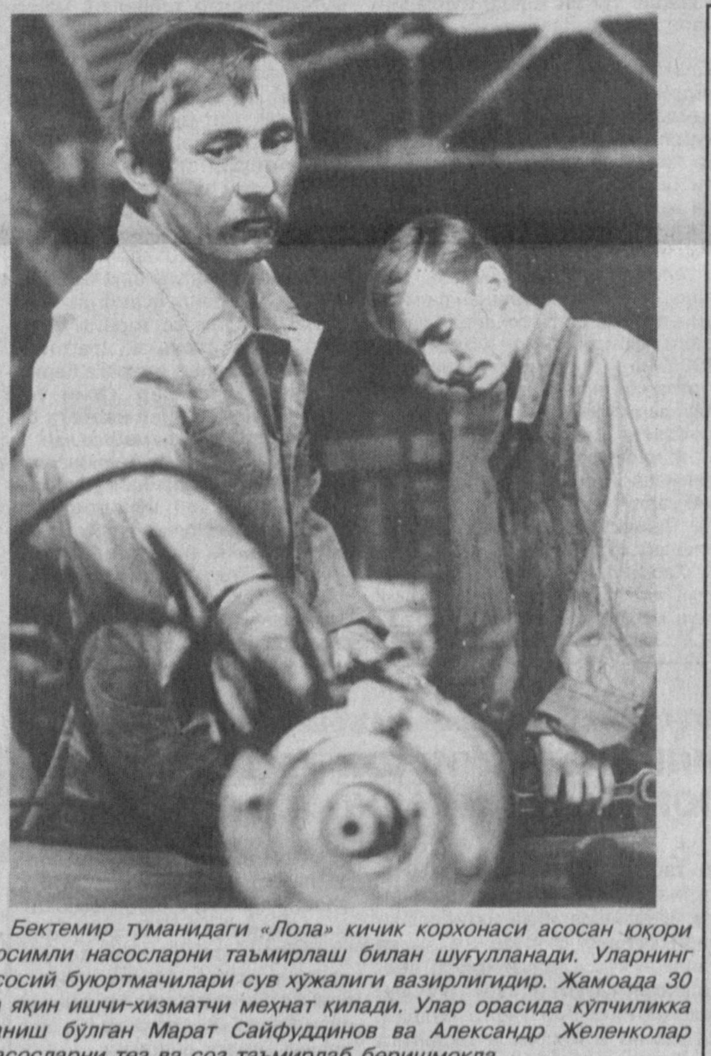

Бектемир туманидаги «Лола» кичик корхонаси асосан юқори босимли насосларни таъмирлаш билан шуғулланади. Уларнинг асосий буюртмачилари сув хўжалиги вазирлигидир. Жамоада 30 га яқин ишчи-хизматчи меҳнат қилади. Улар орасида кўпчиликка таниш бўлган Марат Сайфуддинов ва Александр Желенколар насосларни тез ва соз таъмирлаб беришмоқда.

СУРАТДА: Марат Сайфуддинов ва Александр Желенколар.

Рустам Шарипов олган сурат.

Фазилатли кишилар

ИСМИНИ АЙТМАГАН ҲАЙДОВЧИ

Мен оддий инсон кексайиб, юришдан қолган, эрта-кеч уйда Аллоҳга ибодат қилувчи, ҳаётнинг барча аччиқ-чучугини бошдан кечирган шахсий пенсионерман. Оддий иш кунларининг бирида фарзандларим одатдагидай юмуш билан кетиб 4-5 ёшли болаларини менинг ихтиёримда қолдиришди. Бехабар қолибман, набираларим кўчага чиқиб кетишибди.

Кичик қизим мени кўргани келиб 4 ёшли ўғли Фазлиддинни менинг олдимда қолдириб кетди. Фазлиддин 6 ёшли набирам Дилдора билан ўйнаб туриб «Катта ойимникига борамиз» деб, кўчага чиқиб трамвайга тушишибди. Қудам Эски шаҳарнинг Чақар маҳалласида туради. Бир вақт ўғил-қизларим тушлик қилишга келиб уйдаги болаларни суриштиришди. Улар эса ҳеч қаерда йўқ, қидир-қидир бошланиб кетди. Болаларни мендан сўрашдан ийманишарди. Ҳамма сукутда, ким, нима хаёлларга бормади, дейсиз. Ҳаммаёқда бесаранжомлик.

Ниҳоят кутилмаганда икки бола олдинма-кейин кириб келишди. Ҳамманинг чеҳраси чароғон. «Қаердан келдинглар, ким олиб келди?»— деб сўрашади. Шунда 6 ёшли Дилдора «Бир амаки машинада олиб келиб кўчанинг муюлишида тушириб кетдилар, биров сўраса «Таксичи амаким ташлаб кетдилар, дегин» деб айтдилар», деди.

Қаранг, қандай одамийлик. Болаларни ўша таксичи қаерда учратган, қаердан олиб келган? Таксичининг ўзи ким? Исмини ҳам айтмай, болаларни кўчамизда тушириб, ҳеч кимга айтмай кетишининг ўзи чин инсонийлик, одамларга меҳрибонлик эмасми? Қани энди ҳаммамиз ҳам шундай ҳожатбарор бўлсак.

Зоҳиджон ШОКИРОВ,
Собир Раҳимов туманидаги Кўксув кўча, 62-уйда яшовчи кекса журналист.

Жасоратнома

ҲАЁТ МАЗМУНИ

Ишчи оиласида таваллуд топган Раҳим Нурмуҳамедов ёшлигидан ҳалол меҳнат қилишга ўрганди. У 1941 йили ўрта мактабни имтиёзли тугатиши биланоқ, ота-онасининг ёнига кирди.

Маълумки, ўша пайтлар корхоналарда ишчи кучи етишмагани ва фронт учун маҳсулот ишлаб чиқариш режаси оширилгани туфайли узлуксиз, кеча-кундуз ишлашга тўғри келарди.

— Бир куни қизиқ воқеа бўлди, — эслайди ўша пайтларни суҳбатдошим. — Янгийўлдаги 4-ёғ заводимиз ёнида мусиқали драма театри бўларди. Ўша куни ўзбеклардан чиққан биринчи Уруш Қаҳрамони Қўчқор Турдиев билан учрашув ўтказилиши ҳаммаёқда эълон қилинган эди. Мен ҳам фурсат топиб, ўша ерга бордим. Тумонат одам. Бир амаллаб, ичкарига кириб, орқароқдаги жойга ўрнашдим. Кутганимиздек, айтилган вақтда саҳна пардаси олдидаги стол ёнига Усмон Юсупов бошчилигида бир неча киши келиб ўлтиришди. Усмон ота ўринларидан туриб, залдагиларга қарата бир-икки оғиз нутқ сўзладилар-да, ёнларидаги қорачадан келган, озғингина, кўкрагининг ўнг томонидаги қаҳрамонлик юлдузи ялт-юлт этиб турган Қўчқор Турдиевга сўз бердилар.

Йиғилганларнинг қарсаклари остида Қўчқор Турдиев ўрнидан туриб, жангда қандай қилиб қаҳрамон бўлганлиги, заминни ёвуз ёвлардан ҳимоя қилиш ҳар бир инсоннинг муқаддас бурчи эканлиги ҳақида ўзига хос содда тилда гапириб берди. Унинг бу ҳикояси жуда жонли чиқиб, ҳаммани ҳаяжонга солди.

Ниҳоят, томоша ҳам бошланди. Аммо мен охиригача ўлтира олмадим, ташқарига чиқдим. Сабаби, тунги сменага ишга боришим керак эди. Аллавақтгача Қўчқор Турдиевнинг жангда кўрсатган жасорати кўз олдимда гавдаланиб, қизиқарли ҳикояси қулоғим остида жаранглаб турди. Очиғи, уни яқинроқдан кўра олмаганимдан афсусландим. Бироқ, бу узоққа чўзилмади. 1943 йилнинг 23 февралида армияга чақирилиб, Гомель ҳарбий билим юртига қабул қилиндим. Бу ўқув юрти тез орада кўчирилиб аввал Каттақўрғон шаҳрида, кейинчалик Туркманистоннинг Керки шаҳрида, шундоққина Амударё ёқасида фаолият кўрсатарди. Тақдирни қарангки, бу ерда Қўчқор Турдиев ҳам зобитлар тайёрлаш босқичида таълим олаётган экан. Биз у билан дўстлашиб, ҳарбий санъат сирларини биргаликда ўргандик...

Раҳим Нурмуҳамедов 1943 йилнинг июнь ойида ўқишини тугатиб, ҳаракатдаги армиянинг гвардиячи десантчилар бригадаси ихтиёрига юборилди. Рус тилини мукаммал билиши, ўзига топширилган қурол-яроғдан моҳирлик билан фойдаланиши, тиришқоқлиги ҳамда тадбиркор командир бўлишга лаёқати борлигини ҳисобга олиб, уни Киров шаҳридаги ҳарбий билим юртига ўқишга йўллашди.

Раҳим Нурмуҳамедовнинг кейинги жанговар фаолияти асосан махсус бригадалар таркибида бўлиб, фронтга чегарадош ҳудудларда ўтди.

— Львовдаги жанговар воқеалар сира ёдимдан чиқмайди, — ҳикоясини давом эттирди Раҳим ака, — 1945 йилнинг январь-февраль ойлари эди. Ғарбий Украина, Белоруссиядаги баъзи ғаламис, сотқин унсурлар ҳамон бизга панд бериб туришарди. Шунинг учун вайрон бўлган шаҳарда тартиб-интизом, тинчлик, осойишталикни сақлаш учун 1 зобит бошчилигидаги автомат билан қуролланган 3 жангчидан иборат махсус гуруҳлар куну тун патрулда юрардик. Йўл чеккаларида юришга рухсат этилмасди. Фақат кўчанинг ўртасидан юрардик. Чунки эшик, деразалари вайрон бўлган уйларнинг ертўла, том оралиғида қулай пайт пойлаб, писиб ётган унсурлардан ҳар нарса кутиш мумкин эди-да. Айниқса, шаҳар кўчаларида тунда юриш ниҳоятда хавфли эди. Бир куни кечқурун 3 қаватли уй қаршисидан ўтаётсак, иккинчи қаватдан туриб, кимдир биз томонга граната улоқтирди. Шундоқ ёнимизда ёрилган граната зарбидан пешонам жароҳатланиб, қон оқа бошлади. Биз ўзимизни ўша уй томон, иккинчи қаватга урдик. Отишмалар 3-қаватда давом этди. Шунда менинг чап қўлимга ўқ тегиб яраландим. Аммо, бўш келмадик. Қуролланган унсурларни ушлаб, қўлларини боғладик. Бу тўқнашувдан икки қошим ораси ва чап қўлимдаги чандиқлар хотира бўлиб қолган...

Жанггоҳдан тобланиб она юртга қайтган Раҳим Нурмуҳамедов яна ўзини меҳнат қучоғига урди. У шифокор бўлишга қатъий аҳд қилган эди. Шу сабабдан тинимсиз меҳнат қилиши, изланиши натижаси ўлароқ, 1954 йили Тошкент Давлат тиббиёт институтининг даволаш факультетини имтиёзли тугатиб, жарроҳлик касбининг сиру асрорларини чуқурроқ ўрганишга ҳаракат қилди, айниқса кексайиб қолган одамлар танасида жарроҳлик касалликларининг ўзига хос кечиши хусусиятларини илмий жиҳатдан ўрганиб, уларнинг ҳаётини янада узайтириш йўлларини излай бошлади ва топди ҳам.

Кўп ўтмай, бу соҳага оид тўплаган қимматбаҳо материаллари ва ҳаётий тажрибалари асосида аввал номзодлик, сўнг докторлик диссертацияларини муваффақиятли ёқлади.

— Қариси бор уйнинг париси бор, — сўзида давом этади Раҳим Муҳамедович. — Чунки кексаларимиз ҳаёт машаққатларини бошларидан кечира бериб, тажрибалар орттириб, билимдон, насиҳатгўй, зукко бўлиб кетишган. Куч-ғайрат, ташаббускорликни-ку қўя берасиз. Афсуски, биз улар касал бўлишганида ҳамма нарсани қариликка йўйиб, инсон танасини ҳужайралар даражасида барча зарур моддалар билан таъминлаш орқали уларнинг иш қобилияти, хотирасига салбий таъсир кўрсатувчи, вақт-соатидан аввал чарчаб, қариб қолишга олиб келувчи ташқи ва ички манбалардан муҳофаза қилиш ҳақида бош қотирмай иш кўришга одатланиб қолганмиз. Ваҳоланки, уларнинг танасидаги турли-туман камчилик, бузилишларни ўз вақтида аниқлаб, дори-дармон, озиқ-овқат, ширин сўз, сеҳрли куй-наво, энг асосийси, меҳр-муҳаббат, мурувват, ғамхўрлик билан бирга даволасак, уларнинг кучларига куч, умрларига умр қўшилади. Хонадонларимиз янада файзли, баракали, фариштали бўлади.

Дарҳақиқат, профессор Раҳим Нурмуҳамедовнинг саъй-ҳаракати, фаол ташаббуси билан собиқ Иттифоқ ва Марказий Осиё республикалари ичида биринчи бўлиб Ўзбекистонда бу соҳа бўйича илмий ишлар қилинди, геронтология жамияти тузилиб, жойларда унинг бўлимлари ташкил этилди.

«Кексалар дуосини олган кам бўлмас», дейишади. Бунга профессор Раҳим Нурмуҳамедов ҳаёти ва амалий фаолияти ёрқин мисолдир. Бу 350 дан ортиқ илмий мақолалар, 12 рисола, 26 услубий тавсия, 11 ихтирочилик таклифлари муаллифи ҳамда 30 дан зиёд фан номзодлари, 10 дан ошиқ фан докторлари, минглаб тиббиёт ходимларининг моҳир мураббийси, устози бўлган лавҳамиз қаҳрамонининг туғма иқтидори ва салоҳиятидан нишонадир.

Профессор Раҳим Нурмуҳамедов ҳаётининг мазмуни, яшашдан мақсади битта—ҳаётда фақат эзгулик, яхшилик, яхши ном, қутлуғ из қолдиришдир. Умр эса, унинг узун ёки қисқалиги билан эмас, ортида қолдирган мазмуни, излари билан азиз ва табаррукдир.

Искандар РАҲМОН.

ҲАМИША ХИЗМАТИНГИЗДА

Шаҳримиздаги маиший хизмат турлари ичида суратхоналарнинг ҳам аҳамияти катта бўлмоқда. Шу боис хизмат кўрсатиш маданиятини янада яхшилаш мақсадида Ўзбекистон маиший хизмат уюшмасига қарашли сурат маркази ишга тушди. Бу марказ «Ўзгипротехмаиший хизмат» институти қошида бўлиб,суратнинг барча турлари бўйича хизмат кўрсатилади. Унга малакали мутахассис Григорий Айзенштадт раҳбарлик қилмоқда.

Оқ-қора ва рангли суратлар мижоз қўлига йигирма тўрт соат ичида сифатли қилиб тайёрлаб берилади. Хизмат ҳақи ҳам бошқа сурат олиш марказларига нисбатан арзон. Шунингдек бу марказ ходимлари хонадонингизда яхши тадбирлар, тўйларни эсдалик сифатида қолдиришда энг яқин кўмакдошингиз бўла олади.

Инобат КОМИЛОВА.

Китоб жавонингизга

МУҲИМ ҚЎЛЛАНМА

Маълумки, бозор иқтисодиёти шароитида мутахассисларнинг компьютер саводхонлиги муҳим аҳамиятга эга. Ўқув юртларида, жумладан муаллимларни тайёрловчи билим даргоҳларида ҳам таълимнинг бу йўналишига жиддий эътибор берилмоқда. «Ўқитувчи» нашриёти таниқли олим, педагогика фанлари доктори, профессор А. А. Абдуқодировнинг педагогика институтларининг талабалари учун мўлжалланган «Ҳисоблаш математикаси ва дастурлашдан лаборатория ишлари» китобини чоп этди.

Ҳозирги пайтда бўлажак ўқитувчилар томонидан ҳисоблаш математикаси ва дастурлаш, информатика ва ҳисоблаш техникаси асосларини ўрганиш энг зарур ва муҳим масалалардан бири ҳисобланади. Ўқитишнинг ушбу шакли назарий усулда берилган маълумотларни лабораторияда, амалда тадбиқ этиш кўникмаларини ҳосил қилиш билан бирга, уларни бажариш услуби билан таништиради.

Ушбу китоб ҳисоблаш математикаси ва дастурлаш курси бўйича, шунингдек, информатика ва ҳисоблаш техникаси курсининг дастурлаш тиллари бўлимида бажариладиган лаборатория ишларига доир миллий тилда ёзилган дастлабки услубий қўлланмадир.

Бахтиёр КАРИМОВ.

• Бугун — Жаҳон атроф-муҳитни муҳофаза қилиш куни

ТАБИАТ ва ИНСОН

№ 43

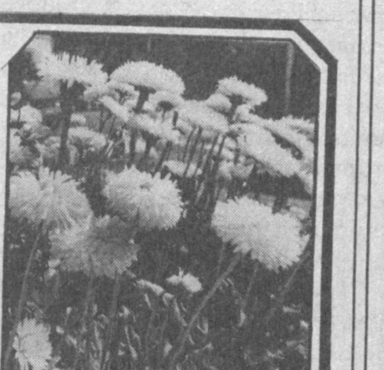

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг саҳифаси

• Ўзбекистонда Экология ва саломатлик кунлари давом этмоқда

Долзарб мавзуда

ВАТАННИ СЕВИШ

Бугун Жаҳон атроф-муҳитни муҳофаза қилиш куни. Айтиш мумкинки, бугунги кун бизнинг виждонимизга, қиладиган ишларимизга кўзгу бўладиган кун.

Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бу энг аввало бизни ўз бағрида асраб-авайлаб, турли ноз-неъматлар билан сийлаётган табиатни, унинг тўрт унсури саналмиш Она Ер, Сув, Ҳаво, Қуёшни севиш демакдир.

Чиндан ҳам Ер — барча моддий бойликларимизнинг онаси. Майса-гиёҳдан тортиб, яшил дарахтларгача, дастурхонимиздаги бободеҳқон заҳмати билан етиштирган турфа ноз-неъматларгача Она Ер бағридан оламиз. Мабодо зилол сувлар шарқираб оқиб турмаса, қуёш мусаффо осмонимизда порлаб нур сочмаса, нафас олиб турганимиз ҳаво тоза бўлмаса бу неъматлар, бу тириклик бўлармиди?

Мана шунинг учун ҳам бугун табиатни муҳофаза қилиш масаласи ҳар қачонгидан ҳам муҳим аҳамият касб этиб турибди. Чунки шаҳримиз обҳавосига, унинг гўзал табиатига беҳисоб чиқиндилар, зарарли ва заҳарли кимёвий моддалар, энг муҳими, лоқайдлигимиз хавф солиб турибди. Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Равнақ Каримов билан суҳбатимиз шу хусусда бўлди.

— Равнақ ака, дастлаб табиатни асраш деганда нимани тушунишимиз кераклиги ҳақида фикрлашсак. Чунки кўп одамлар табиатни асраш деганда дарахт экиш ва қўриқхоналарни назорат қилиш деб ўйлашдан нарига ўтмайдилар...

— Аввало табиатни асраш, экология сўзларининг мағзини чақиб кўрайлик. Лотин тилида «экос» — уй, «логос» — ўрганиш демакдир. Демак, экология уй-жой ҳақидаги таълимотдир. Табиатни асраш эса уй-жойни асраш, кенгроқ маънода оладиган бўлсак юртни, Ватанни асраш, севиш демакдир.

Табиатни асраш — жуда кенг маънода қўлланиладиган ибора. Келинг, фикран олис-олис ўтмишга қайтайлик. Ишчи кучи — билак кучи, техника-кетмон, транспорт от-арава бўлган йилларда ҳаво тоза, сувлар зилол, ерлар бўлиқ. Одамлар ҳам мўъжизанинг ўзи: тўрт мучаси соғлом, тошни ош қилади. Ҳатто ўша таърифу тавсифга сиғмайдиган даврларда ҳам одамлар табиатни ўз онасидек ардоқлаган.

Биласизми, шаҳарни кезганларимда ҳамшаҳарларимнинг бепарволигидан дилимга титроқ тушади. Хонадонлар эшиги атрофларига неча кунлаб супурги тегмаган ҳар юз-икки юз қадамда уюм-уюм ахлатлар... Шаҳар ариқларидаги сувларга қараб, кўриб таъбингиз хира бўлади. Оддийгина кундалик юмуш — ҳовли рўясини супуриб-сидириб қўйиш, ҳақрағаларни озода тутиш ҳам табиатни асраш аслида!

— Экологиянинг ҳозиргидек ночор аҳволга тушиб қолишига дастлабки омил лоқайдлигимиз, туйғуларимизнинг ўтмаслашиб қолгани экан. Иккинчи омил нимада ?

— Омиллар, сабаблар жуда кўп. Асримизнинг ўзига хос белгиларидан бири — кўпроқ олиш, ейиш, меники бўлсин деган ақида кучайиб кетди. Исломда қайд этилишича қорнингга сиққанини ол, ортиқчасини қўй. Бизда табиатни ҳам бўйсундириш психологияси бор. Оғирликнинг остидан, енгилининг устидан юриш психологияси бор.

— Сиз кўпинча корхоналарнинг жарима тўловига одатланиб қолганига ишора қиляпсизми?

— Шундай. Тўғри, ҳар нарсанинг тўлови бор. Лекин бир томондан Ер, Ҳаво, Сув ифлосланиб бораверса, бир томондан хамирдан қил суғургандек жарима билан қутилишаверса... Ахир бу тўланаётган жарималар барбод бўлаётган гўзалликлар, ифлос бўлаётган сувлар, заҳарланаётган ҳавонинг ўрнини ҳеч маҳал тўлдиролмайдику! Ана шундай ҳолатга чек қўйишимиз керак. Бугунни эмас, эртани ўйлашимиз керак.

Сир эмас, шаҳримиз экологияси анча танг аҳволга келиб қолди. Ер ҳам, Сув ҳам, Ҳаво ҳам меъёридан ортиқ даражада ифлосланмоқда. Лекин одамларнинг парвойи фалакка ўхшайди. Она Замин — уйимиз бўлгандан кейин уни чин дилдан севиб ардоқлайликда.

— Тўғри айтасиз, биргина Орол денгизининг фожиаси бутун оламга татигудек бўлиб турибди...

— Орол биргина сизнинг, менинг дардимиз эмас, у виждони, иймони бор одамларнинг дарди. Унинг қуриб бориши улкан фожиаларни келтириб чиқаради. Тасаввур қилинг: Орол тузлари бундан бир неча йил аввал Тошкент яқинидаги Қовунчи қишлоғидан топилганди. Ҳатто олис музликларда ҳам учраяпти бу тузлар. Худди шу нуқтаи назардан туриб қарасак, табиат муҳофазасини ҳеч қачон эртага қўйиб бўлмайди. У бугуннинг вазифаси. Президентимиз Ислом Каримовнинг сўзларини эслайлик: «Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак». «Савоб ишни ҳар ким қилиши керак, савоб ишни ҳамма қилиши керак». Энг савоб иш эса ўсиб келаётган ёш авлодга, фарзандларимизга обод, фаровон ҳаёт барқ урган Ватан қолдиришдир. Бу йўлда ҳар қанча меҳнат қилсак арзийди.

Хабарингиз бор, шу кунларда мамлакатимизда Экология ва саломатлик кунлари ўтказилмоқда. Ушбу тадбирни ўтказишдан мақсад табиатга бўлган ғамхўрлигимизни янада ошириш, аниқ режалар асосида ишлашга барчани даъват этишдан иборатдир. Шаҳримизда ҳам талай тадбирлар амалга оширилмоқда. Корхоналарнинг, ташкилотларнинг ҳудудлари, кўчалар, хиёбонлар тозаланмоқда. Табиатни муҳофаза қилиш йўлида савобли тадбирлар бўлмоқда. Кеча «Туркистон» саройининг ёзги майдонида катта хайрия концерти бўлиб ўтди. Ундан тушган маблағ чиқиндиларни қайта ишлайдиган завод қурилишига сарфланади. Шаҳримиздаги 11 та тумannинг барчасида Экология ва саломатлик кунлари қатъий режалар асосида олиб борилмоқда. Халқаро «Экосан» жамғармаси ташкил этган ушбу кунлар ўзининг самарасини беради, албатта.

Фақатгина айрим кунлардагина шаҳримиз табиатига меҳр-муҳаббат билан қарамасдан ҳар куни, ҳар дақиқа уни севишни, ардоқлашни ўрганайлик. Унинг фидойи посбонларига айланайлик. Ана шундагина юртимиз бундан ҳам гўзал, бундан ҳам ороланиб кетади.

Ғолиб МИРЗО суҳбатлашди.

Зилол сувлар қадри

ХАЙРЛИ ИШЛАР САРҲИСОБИ

Сувсиз бир кунни тасаввур қилиб кўринг-чи. Айниқса жазирама иссиқ ёз кунларида кўпларимиз анҳорлар, фавворалар, зилол сувлар бўйига ошиқамиз.

Лекин зилол сувларимизнинг қадрига етаяпмизми? Кўпинча кўп қаватли уйларда ҳуда-беҳудага сувларни исроф қилаётган, томорқасига заруратсиз сув қуяётган кимсаларни кўриб, баъзан кўрмасликка оламиз.

Маълумки, саҳрода сув олтинга баробардир. Айрим ишлаб чиқариш ва саноати ўта ривожланиб кетган хорижий давлатларда истеъмол учун яроқли бўлган тоза сувлар махсус идишларда сотилар экан. «Бирни кўриб шукр қил, бирни кўриб фикр қил», дейди доно халқимиз. Шундай экан жаннатмакон юртимиз зилол сувларининг ҳар томчисини асрашимиз лозим. Бу борада айниқса «Тошқишлоқмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида қатор хайрли ишлар амалга ошириляпти. Шаҳар сув ҳавзасини, жумладан Салор каналини муҳофазалаш борасида корхонада экологик муаммоларни бартараф қилувчи тадбир-чоралар кўрилди.

Аввалламбор каналга ташланаётган чиқиндиларнинг иккидан бир қисмини йўқотиш чораси кўрилди, бу эса оқизилаётган ифлос сувнинг 30 фоизини ташкил этади.

1995 йилда шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси билан биргаликда қатор тадбирлар белгиланди. 2-оқава манбаининг йўқотилиши режалаштириб қўйилди. Бугун мана шу ишлар юзасидан амалий ишлар бошлаб юборилди. Қорамой омборидаги юқорига ҳаракатланувчи насос станциясида қувурдан оқаётган қорамойнинг айланиб, тозаланиб, тупроққа сизиб кетишига эришилди.

Автоёнилғи билан таъминловчи станцияда бензин сақланадиган махсус идишлар янгиси билан алмаштирилди, майдони эса бетонлаштирилди. Техник тузларни сақлаш учун механизациялашган шийпон қурилди. 90 фоиз туз шу жойга кўчириб, жойлаштириб қўйилди. Чунки кейинги пайт ичида шунча миқдордаги тузнинг келиши амри маҳолдир.

Чиқиндиларнинг меъёрланиши тўлиқ бажарилди. Барча лойиҳалар шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг экологик текширув бўлимига тақдим этилди. Айни пайтда қайта ишланган ёғлар йиғилиб, нефть базасига ташилмоқда.

Салор каналидан йилига 1493 минг кубометр, шаҳар сув ҳавзаси манбаидан йилига 2100 минг кубометр сув хўжалик, маиший ҳамда техник соҳаларда фойдаланилади. Сувнинг сарфи эса махсус ҳисоб дафтарига қайд этиб борилади. «Сувсоз» трестининг чегараланган сув миқдори 5500 кубометрни ташкил қилади, шаҳар сув ҳавзаси томонидан сув ўлчагич ўрнатилиб, ҳозирда яхши ишлаб турибди. Салор каналидаги сув сарфи эса насосларнинг қуввати орқали амалга оширилади. Ҳисоб дафтарига қайд этилганига кўра кунига шаҳар сув ҳавзасидан фойдаланаётган сув 4535 кубометрни, Салор каналидан эса 4093 кубометрни ташкил қилар экан.

Шуни алоҳида таъкилаб ўтиш керакки, 1994 йил бошида Салор каналига 111 минг кубометр миқдорида 1-тартиб рақамли оқава сувлар оқизилган. Автоювиш ишлари амалга оширилгач, ифлос оқава шаҳар канализациясига оқизила бошланди. Газ билан ишловчи қозонхона мавжуд бўлиб, 700 тонна қорамой резерв ёнилғи сифатида сақланиб турибди. Гальваник ишлаб чиқарувчи 27-цеҳда 1-ванна хромланган, 14-цеҳда фосфатланган ванналар, 15-цеҳда фосфатланган ва руҳланган ванналар бор.

Корхона қошида саноат санитария лабораторияси мавжуд бўлиб, у ҳаводаги хром, фосфор, нефть маҳсулотлари аралашмасини доимий назорат қилиб боради.

Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг кўрсатмалари бўйича корхонада яна бир қанча ишлар амалга оширилди. Кўриб турганингиздек, корхона мутасаддилари сувимиз муҳофазаси борасида баҳоли қудрат ўз куч-ғайратини аямаётир.

Шаҳримиздаги бошқа саноат, ишлаб чиқариш корхоналари, автосаройлар, кичик корхоналар, бирлашмалар ҳам ана шу йўсинда иш тутсалар айни муддао бўлур эди.

Зеро, тоза ҳаво каби зилол сув ҳам барчамизнинг саломатлигимиз учун ниҳоятда зарурдир.

Хайринисо РАЖАБОВА,
Назокат УСМОНОВА.

Жонкуярларимиз

БЕҲАЛОВАТ КАСБ

Давлат қўмитаси назоратчиси Раъно Ниғматуллаева мана салкам йигирма йилдирки табиатни муҳофаза қилиш, ичимлик сувларини ифлослантирмаслик борасида меҳнат қилиб келмоқда. Бу борада унинг Ҳамза туманида амалга ошираётган ишлари диққатга сазовордир.

— Танлаган касбингизда кўпроқ эркакларга хос бўлган томонлар кўп экан. Аёл кишисиз, оила, бола-чақа дегандай...

— Ҳа, гапингиз жуда ўринли. Лекин инсон ҳамиша изланиш билан, олдинга талпиниб яшаса, у қандай касбда меҳнат қилмасин барчасига улгуриб, уддалай олар экан.

Табиатни муҳофаза қилиш Давлат қўмитасида назоратчи бўлиб иш бошлаганимдан сўнг, Ҳамза туманига масъул қилиб қўйишди. Ўзингизга маълум бу туманда саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари жуда кўп. Уларнинг ҳар бири билан яқиндан танишишга улгурмаган бўлсак-да, аммо иш жараёнида кўплаб корхоналардаги яширин оқава сувлари оқадиган йўлларини топиб, уларни ёптириб юборишга ҳаракат қиляпмиз. Текширувларимизни туман ва шаҳар прокуратура ходимлари, санитария-эпидемиология станцияси ҳамда туман ҳокимлигининг ходимлари билан бирга амалга оширамиз.

Фикримнинг далили сифатида яқинда ўтказган текширувлардан мисоллар айтиб берай: «Сантехжиҳозлар» заводи, «Тэдонган» ўзбек-корея, «Илта» ўзбек-америка қўшма корхоналари назоратдан ўтказилди. Бу ерлардаги ифлос сувлар умумий коммуникация тозалаш йўлларига тушмай тўғридан-тўғри Салор каналига оқизилар экан. Уларни ўз вақтида огоҳлантирган эдик, чоралар кўриляпти.

Ижобий натижа берган йирик ишларимиздан яна бири Тошкент ёғмой комбинатига қарашли 2 та оқава сув йўллар «Пул емас» каналига тушарди. Мана шу иккита оқава сув йўли беркитилди. Энергетика саноат муассасасининг 4-қозонхонасидаги мавжуд оқава сувлари ҳам шу каналга тушишини яқинда аниқладик. Уларга июль ойига қадар муҳлат берилди, мана шу ифлос оқава сув йўллари зудлик билан беркитилиши керак.

Бундан ташқари шаҳардаги баланд қаватли уйлар орасидаги кўп йиллик дарахтлар ҳам бизларнинг назоратимизда. Кўпинча ўзбошимча кишилар уларни кесиб, ёқиб, атрофнинг ҳавосини булғайдилар. Ваҳоланки, ҳар бир экилган дарахт табиатни муҳофаза қилиш Давлат қўмитаси томонидан назоратда туради. Худди шундай ҳолларни завод, корхона ва ташкилотлар ҳудудида ҳам учратиш мумкин. Шунинг учун ҳам 1994 йил сентябрь ойида қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг маъмурий жавобгарлик тўғрисида»ги кодекси бизларга дастур бўлиб хизмат кўрсатяпти.

— Раъно опа, бундан кейинги режаларингиз қандай?

— Тумандаги мутасадди вакиллар билан В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмасини тўлиқ назоратдан ўтказишни режалаштириб қўйганмиз. Август ойида эса тумандан оқиб ўтадиган Салор, Қорасув каналларини назоратдан ўтказиб, уларга қаерлардан ифлос сувлар қўшилаётганини аниқлашимиз керак.

Раънохон қўмитага бир кириб чиқдию, яна тумандаги корхона ва ташкилотларга йўл олди. У кундалик ишини ҳар куни шундай бошлайди. Унинг қаерда эканлигини фақат ташкилотларга қўнғироқ қилиб топиш мумкин. Чунки эрталаб ҳокимиятга кирган бўлса, тушдан сўнг бирон-бир кичик ёки қўшма корхонанинг оқава сувлар тушадиган йўлларини назоратдан ўтказаётган бўлади.

Табиатни муҳофаза қилиш

Суҳбатдош
Гулзода АБДУЛЛА қизи.

Орамизда табиатни жондан севувчи, ардоқловчи кишилар кўплаб топилади. Улар ўзларининг тиришқоқликлари, дов-дарахт, гул-гиёҳ умуман, жонли оламга бўлган муҳаббатлари билан барчага ўрнак бўладилар. Бектемир туманидаги янги барпо бўлаётган «Мажнунтол» маҳалласининг оқсоқоли Жаъфар ака Зокиров ана шундай жонкуярлардан. У бирон қарич бўш жой топилса ўша ерга теракми, толми, гулми экиб, парваришлаб вояга етказиш ғамида бўлади.

СУРАТДА: Жаъфар ака Зокиров ўзи етиштираётган терак ниҳолларини буташ билан машғул.

Рустам Шарипов олган сурат.

Лойиҳалар—эътиборда

КАТТА ЮМУШ

Тошкент табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси экологик текширув бўлими ташкилий ва техник камчиликларни бартараф этишда талай юмушларни белгилаб олди. Текширув бўлимида 1989 йилдан бошлаб 3 тадқиқотчи ишлайди. 1994 йил якунига келиб текширув бўлимининг ҳолатига тегишли бўлган меъёрий ҳужжатлар ва кўрсатмалар ишлаб чиқилди, махсус ҳисоб рақамлари очилди. Экологик текширув кенгаши ташкил қилинди. Ўтган йилда 2 та йиғилиш бўлиб ўтди.

1990 йилдан бошлаб 667 лойиҳа ҳужжатлари кўриб чиқилди, тегишли хулосалар чиқарилди. Тошкент шаҳрининг экологик харитаси ишлаб чиқилди.

Ер майдонларини танлаш масаласи ҳам жиддий кўриб чиқилмоқда. Ишлаб чиқариш жараёни билан боғлиқ 61 та қурилиш иншооти кўриб чиқиляпти. Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг экологик текширув бўлими лойиҳалаштириш ишларининг бажарилишига алоҳида эътибор беряпти. Ўтган йили қайтадан кўриб чиқиш учун 50 та лойиҳа қайтарилди. 12 та иншоотнинг иши эса рад этилди. Кўпгина лойиҳа ҳужжатларининг қайта кўриб чиқилишига сабаб шуки, танланган ашёлар талаб даражасида эмас. Ҳужжатларни ишлаб чиқаётган мутасаддилар ҳавога зарарли моддаларни чиқариш бўйича тадбирларни режалаштирмаганлар. Асосан эскирган қарорлардан фойдаланишмоқда. Чиқиндисиз технологияларга аҳамият берилмаётир. «Ўзбекистон оғир саноати», «Сувсаноатлойиҳа» институтлари шулар жумласидандир.

Текширув бўлими ходимлари замонавий тозалаш ускуналарининг қўлланишига эътибор беришяпти. Хусусан, гальваник ишлаб чиқаришда, чарм-мўйнани қайта ишлашда, автотранспортда сорбент ва ионлашув услубидан фойдаланиляпти, оқава сувларда реаген тозалаш услуби қўлланилмоқда. Ушбу услублар «Илм», «Ҳамкор», «Нафис», «ТехЭКО» қўшма корхоналари томонидан ишлаб чиқилган ва баъзи ташкилотлар улардан фойдаланишни кенг йўлга қўйганлар. Натижа эса ёмон бўлгани йўқ. Қурилаётган барча иншоотлар қўмитанинг диққат эътиборида турибди. Ҳозирги кунга келиб барча кичик корхоналар, қўшма корхоналарнинг ишлаб чиқариш фаолияти текшириляпти. Давлат экологик текшируви аниқлаган салбий хулосалар сабабли «Ўзэллас» қўшма корхонаси, «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг қуюв корхонаси, «Сувсар» кичик корхонасининг иши тўхтатиб қўйилди. Атроф муҳитга зиён келтираётган корхоналар келгусида ҳам шундай қатъий текшириб борилади.

Айни пайтда бизнинг энг асосий вазифамиз экологик текширув кенгаши ишларини қатъий тартиб асосида олиб бориш ва кенгаш таркибига янги, юқори малакали мутахассисларни жалб этиш; Ўзбекистон Республикаси табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси, молиявий таъмирловчи банклар, ҳокимиятлар, назорат ташкилотлари билан кенг ҳамкорлик ишларини йўлга қўйиш; табиатни муҳофаза қилувчи бошқа ташкилотларнинг илғор тажрибаларини ўрганиш ва йўлга қўйиш; атроф-муҳитни муҳофазалашда илғор технологиялар бўйича иш юритувчи банк ташкил этишни йўлга қўйишдан иборат.

Ушбу вазифаларнинг ўз вақтида адо этилиши, шубҳасиз, табиат муҳофазаси борасида бажарган катта юмушларимиздан бири бўлади.

Шукур ҲИДОЯТОВ,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси бўлим бошлиғи.

Куюнчаклик билан ёзилган

ИНСОФ ҲАМ КЕРАК

Жиззах тор кўчасидаги Бешлола боши берк кўчаси Самарқанд дарвоза маҳалласида жойлашган. Бу ерда эски ариқлар жуда кўп. Аниқ эсимда, улардан тип-тиниқ сувлар шариллаб оқиб ётарди. Соҳилида ярим соат ўтириб ҳордиқ чиқарган одам бир олам роҳат оларди. Бугунга келиб ўша тип-тиниқ сувлардан асар ҳам қолмади. Ёзда ариқлардан нималар оқмайди дейсиз. Унинг ичида мағзавами, чиқиндиларми — барчаси бор. Ҳидига асло тоқат қилиб бўлмайди.

Ўйлаб ўйимга етолмайман: нега бу ариқлар шу аҳволга тушяпти? Нега биронтамиз бош бўлиб уни тозалашни ўйламаяпмиз? Нега мағзаваларни, чиқиндиларни билиб туриб ариққа ташлаймиз? Ахир биз энг оғир шароитда ҳам ерни, сувни, ҳавонинг тозалигини асраб келган фаросатли одамларнинг фарзандларимизку?!

Маҳалладошларга, ҳамшаҳарларимга шундай дегим келади: нима иш қилсак инсоф билан қилайлик. Инсофли бўлайлик. Ана шундагина яна сувларимиз тоза, ҳаво мусаффо бўлса ажаб эмас.

Исмоил СОЛИХУЖАЕВ,
меҳнат фахрийси.

Гапни гапир уққанга

БАРЧА УЧУН БАРОБАР

Бектемир тумани ҳудудида кўпгина давлат, кичик ва қўшма корхоналар жойлашган. Шундай корхоналардан бири Тошкент ўрмон хўжалигидир.

Корхона мева ва манзарали дарахтларни, шу билан бирга халқ истеъмоли буюмларини (саватлар, супурги ва ҳоказо) етказиб беради. Корхона ўз ҳудудида жойлашган сув манбаидан фойдаланади. Оқава сувлар эса ўраларга оқизилади. Корхонада текширув ўтказилганда қуйидагилар аниқланди:

— Сувдан фойдаланишга рухсат этилган ҳужжатлар йўқ: омбор худудида нефть маҳсулотларидан иборат оқавалар тўпланиб қолган ва катта кўлмаклар пайдо бўлган, баъзи ўралар нефть маҳсулоти аралашган оқава билан тўлиб қолган; ўрмон хўжалиги ҳудудида қурилиш ва маиший чиқиндилар анчагина сероб; қудуқларда сув ўлчагич асбоблар йўқ; сув сарфини ҳисоб-китоб қилувчи қурилма мавжуд эмас; — 1995 йил табиатни муҳофазалаш борасидаги тадбирлар, режалар ишлаб чиқилмаган; — автомашиналарни ювиш ҳақида яқин атрофдаги тегишли корхоналар билан шартнома тузилмаган; сувдаги кимёвий текширувлар натижаси йўқ; — Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси томонидан белгиланган тадбирлар ҳам ўтказилмаётир. Оқибат натижада текшириш жараёнида иккита баённома тузилди. Директор ва унинг ўринбосарига 450 сўмдан жарима солинди.

Шу ўринда қизиқ ҳолат рўй берди. Корхона директори сувдан фойдаланиш ҳақидаги ҳужжатларни расмийлаштирилмагани учун тузилган баённомани имзолашдан бош тортди. Унинг ўринбосари эса сув сарфини ўлчовчи асбоблар йўқлиги ҳисоб-китобини юритувчи қонунлар бузилганлиги ҳақидаги баённома ва қарорга имзо чекди.

Аввало шу камчиликларга эътибор бериб келинганида шунча ҳижолатбозлик, жарима тўлашлар бўлмасди. Аммо қонун барчага баробар. Табиат муҳофазаси учун эса ҳамма масъул.

З.АҲМЕДОВ,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси нозири.

Текширишда аниқланди

МАЖБУРИЙ «ДАМ»

Ўтган ойда табиатни муҳофаза қилиш қонун-қоидаларига риоя қилиш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бўйича корхона, ташкилотларда 34 марта назорат ишлари ўтказилди. Назоратчилар томонидан 1399 та ҳавога зарарли ва заҳарли чиқиндилар чиқарувчи манбалар кўздан кечирилди. Улардан 515 тасидан зарарли кимёвий моддалар чиқаётгани аниқланди. 182 таси эса тозалаш ускуналари билан жиҳозланган. 12 тасидаги мавжуд тозалаш ускуналари қайта таъмирни, жиҳозлашни талаб этади.

Қонунбузарликка йўл қўйган корхоналарнинг 12 раҳбар ходимларига 2950 сўм миқдорида жарималар солинди. Шундан 1950 сўм ундириб олинди.

Камчиликлар аниқланганидан кейин уларни бартараф этиш зарур, албатта. Шундай мақсадларда назоратчилар томонидан тегишли 177 йўриқномалар берилди. Аввал берилган 258 йўриқномалар бўйича корхоналарнинг бажарган ишлари тўла-тўкислиги бизни мамнун этди. Доимо шундай бўлса қани эди.

Ой давомида қонунбузарликка йўл қўйган 8 корхона фаолиятини тўхтатиш бўйича қўмитанинг қарорлари чиқарилди. Жумладан ТОМРЭЗ корхонасида металл қуйиш цеҳининг иши тўхтатилди. «Пент-Ўз» қўшма корхонасига ҳам шундай чора қўлланилди. «МТТ» уюшмасининг хонтахта ишлаб чиқариш цеҳи, «МАН» кичик корхонасида автомобиль ойнаси ва сопол идишлар ишлаб чиқарувчи цеҳлар ҳам вақтинча ишламаяпти. 3-автокомбинатдаги 7 машина йўлга чиқарилмади. 4-автобус саройида ҳам шундай бўлди. Тошкент Давлат тиббиёт институти босмахонаси қўрғошин эритиш печкаси ҳам «дам» оляпти.

Табиат борасида ҳеч қандай камчилик бўлмаслигини истардик. Чунки табиат — ҳаётимиз манбаидир.

Исмоил ШАМСИМУҲАМЕДОВ,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси назорат бўлимининг бошлиғи.

Кўрсатма ва ижро

АЙНИ МУДДАО

Шаҳримизнинг Чилонзор туманида «Шарқ» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Алгоритм», 8-темир бетон буюмлари, реле ва автоматика, «Интегратор», «Герметика» заводлари жойлашган бўлиб, улардан атроф-муҳитга зарар етказувчи бир қанча кимёвий моддалар ҳавога чиқади.

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси томонидан бу ҳолга барҳам бериш учун юқоридаги корхоналарга бир нечта амалий кўрсатмалар бериб келинмоқда. Корхоналар шу кўрсатмалар асосида тадбирлар белгилаб, энг муҳими, уларни ўз вақтида бажаришга ҳаракат қилмоқдалар.

«Шарқ» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси 2 та ҳудудга жойлашган, унинг 101 та атроф-муҳит тозалигига таҳдид солувчи манбалари бўлиб, уларнинг 19 тасига чанг ютгич асбоблари ўрнатилган. 1994 йилда корхонада режа-тадбир ишларини бажариш учун 15 минг сўм ажратилган эди. Уларнинг ҳаммаси бажарилгани ниҳоятда қувончлидир.

Реле ва автоматика заводи шаҳарнинг аҳоли зич яшайдиган ҳудудида жойлашган. Корхонада ҳавога зарарли моддалар чиқарадиган 43 та ифлослантирувчи манба мавжуд бўлиб, улардан 43 тасига чанг ютгич асбоблар ўрнатилган. Корхона ўтган йили ҳавони 22,2 тонна заҳарли кимёвий моддалар билан «тўйинтирган». Бу йилга белгиланган табиат муҳофазасига бағишланган режалар учун 106 минг сўм маблағ ажратилган.

8-темир-бетон буюмлари заводида 44 та ҳавони ифлослантирувчи манба бор бўлиб, 12 тасига чанг тозаловчи асбоблар ўрнатилган. Корхонадан 1994 йилда 38,355 тонна чанг шаҳримиз осмонига «парвоз» қилган. Қўмитамиз томонидан берилган кўрсатмалар асосида корхона 1995 йил учун тадбирлар ишлаб чиқиб, 94 минг сўмни шу мақсадларга сарфлайдиган бўлди. Ҳозирги кунда 19 минг сўмлик иш бажарилди.

Юқоридаги корхоналарнинг ҳаммасида атроф-муҳитни ифлослантирувчи кимёвий моддаларнинг миқдори ҳисобланган, янги инвентаризация ва чегараланган ифлослантириш миқдори белгиланган. Қўмита томонидан ҳар бир корхона учун алоҳида рухсатнома ҳам берилган.

Тошкент шаҳридаги корхоналарнинг кўпчилиги қўмитамиз томонидан берилган кўрсатмаларни ўз вақтида бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. Бу — айни муддаодир.

Мактуба УМАРОВА,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси ходими.

Кишининг феъл-атворини, унинг ички кечинмалари, атрофидаги кишиларга муносабати, сўзларидаги қатъийлиги, кўзлаган мақсадини амалга оширишдаги тиришқоқлиги, ҳамма нарсада ростгўйлиги ва ҳақиқатпарварлигини кўп йиллар давомидагина билиш мумкинлигини тажрибадан ўтказдим десам тўғри бўлади. Мана шу каби фазилатлари билан элга танилган устозларимиздан бири Манзура Фозилова бўлиб, бундан роппа-роса қирқ йил бурун талабалик йилларимизда кимёдан қизиқарли тажрибалар кўрсатиб фанга бўлган қизиқишимизни беҳад орттирган эдилар. Айниқса «Фирьавн аждаҳоси» тажрибасини ўтказаётган пайтларида айрим талабаларимизнинг шоша-пиша ўрнидан туриб аудиториядан қоча бошлаганликларига гувоҳ бўлгандим. Кимёвий столдаги идишда аста-секин пайдо бўлаётган бир неча бошли «илонлар» ўша талабалар ўтакасини ёриб юборай деган эди...

Ажойиб тақдирлар

УЛАРГА ҲАМ ОНАЛИК ҚИЛГАН

Кўп йиллар давомида техника олий ўқув юртида бирга ишлаб кимёга ҳавас қўйган, унинг сир-асрорларини билиб олишни истаган Манзура опанинг илмий ишлари ҳам, педагогик фаолияти ва ёшларга таълим-тарбия беришдаги тажрибаларининг ҳам ўзига хослиги яққол сезилиб туради. Бу Манзура опа оиласида бўлган ҳалоллик, ростгўйлик, инсонпарварлик, ўз халқи ва Ватанига бўлган чуқур муҳаббатдан дарак беради.

Йигирманчи йилларда таваллуд топиб вояга етган Манзура опа кўп қийинчиликларни бошидан кечирди, оғир меҳнатдан қочмади, илмга интилди. Ўрта Осиё давлат университетининг ишчи факультетига, кейинроқ кимё факультетига кириб ўқиди. Уруш қийинчиликлари, онасининг бевақт ўлими ўқишни маълум пайтга орқага суриб юборди. Манзура опа 1942 йилнинг баҳорида турмушга чиқади. Орадан уч ой ўтар-ўтмас унинг турмуш ўртоғи Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи ишчиси Зоҳид акани фронтга чақиришади. Манзура опа Зоҳид аканинг Гурузиянинг Гори шаҳридан ёзган сўнгги хатини олиб уларнинг фронтга жўнашаётганлигини билади. Шу-шу эридан хат тўхтайди ва анча кейин унинг урушда бедарак йўқолганлигини эшитади. Опа 1943 йилнинг январида фарзанд кўради. Шу орада Манзура Фозилованинг опаси Сапура ҳам фарзандли бўладию бироқ оғир касалга чалинади. Манзура опа ўз фарзанди Одилжон билан биргаликда жияни Абдуҳакимни ҳам кўкрак сути билан эмизади. Икки фарзандни боқиш учун у тинимсиз меҳнат қилади.

Урушдан кейин илмга чанқоқ бўлган Манзура опа ўқишини давом эттириб ТошДУнинг кимё факультетини тугатади ва аспирантурада қолдирилади. Унинг илмий ишига аввалига профессор Б. Г. Запрамётов, кейинчалик доцент К. С. Аҳмедов (ҳозир Ўзбекистон ФА академиги) раҳбарлик қилади. 1957 йили опа ўзининг коллоид кимё соҳасидаги номзодлик диссертациясини ёқлайди. Олтмишинчи йиллар бошларида институтда умумий ва анорганик кимё кафедрасида мудирлик қилади. Олима қатор факультетлар талабаларига мазмунли маърузалар ўқийди, амалий ва лаборатория дарсларини олиб боради. Аввалига опада талаба бўлган, сўнгра кафедрасида бирга ишлаган ходим Т. М. Миркомилов кейинчалик фан доктори, профессор даражасигача етди. Опанинг маслаҳатига кўра бир йил Америкадаги йирик технология институтларида ўз билимини мустаҳкамлади. Ҳозир опанинг ўша йиллардаги шогирди Тошкент Давлат техника университети ректори вазифасида хизмат қилмоқда. Манзура опа профессор Т. М. Миркомилов ва шу каби бошқа шогирдлари ҳамда ҳамкасблари билан фахрланадилар, уларнинг муваффақиятларидан қувонадилар.

Тақдир тақозоси билан Манзура Фозиловна 1951 йили иккинчи бор турмушга чиқади. Уруш жанггоҳларида ўз соғлиғини йўқотган Турсун ака уч йилдан кейин вафот этади. Турмушнинг ўзига хослиги ва мураккаблигини қарангки, Манзура опа ҳаётида яна бир ғалати воқеа юз берди. Худди қирқ учинчи йилдаги сингари ўғли Рустам билан олдинма-кетин синглиси Мапурахон ҳам фарзанд кўради. Чақалоқ Саиданинг онаси ўша кунларда шифохонада ётиб операция қилинади. Манзура опа яна икки чақалоқни эмиза бошлайди. Мана энди Рустам ҳам, Саида ҳам ўз йўлларини топиб кетган ажойиб инсонлар бўлиб етишишди. Рустам Манзура опа билан яшамоқда. Саида эса тез-тез қутлуғ хонадонга қадам ранжида қилиб туради.

Меҳри дарё Манзура опа ҳозирда пенсияга чиқиб қарилик гаштини сурмоқдалар, ўнлаб набира, эваралар атрофларида парвона.

Манзура опа ўзлари ишлаган Тошкент политехника институтидан ажралиб мустақил олий ўқув юртларига айланган давлат техника университети, қурилиш-меъморлик ва кимё-технология институтларига тез-тез келиб турадилар. Опани ҳамкасабалари, талаба, аспирант ва докторантлар қучоқ очиб кутиб оладилар, самимий суҳбатлашадилар, тажрибаларидан ўрганадилар, маслаҳатлар оладилар.

Қудрат АҲМЕРОВ,
профессор.

СУРАТДА: Манзура ая фарзандлари билан. Сурат 1955 йили олинган.

Турфа олам

АЦТЕКЛАРНИНГ ТОШ ТАҚВИМИ

Мексикадаги Астлон кўли ўртасидаги оролда яшаган кишиларни қадимда ацтеклар деб аташган. Ўн тўртинчи асрда ацтеклар турли ҳужумлар натижасида оролдан қочиб, Теночтитлан деган жойга келиб жойлашадилар. Орадан маълум вақт ўтиб бу ерда мамлакат пойтахти Мехико вужудга келади, бу ацтекларнинг оғир ва машаққатли меҳнати эвазига амалга ошади. Ацтекларнинг тош кесиш ва ундан турли қурилиш материаллари тайёрлаш, буюмлар ясаш, ҳайкаллар ўйиш ҳамда шу каби ишларда устаси фаранг кишилар бўлганлиги ҳақида маълумотлар маълум. Бундан бир неча асрлар бурун тоғ биллури, обсидиан, опал, дала шпатлари, аметист ва нефрит каби тошлардан қилинган санъат асарлари дунёнинг турли бурчакларидан бу ерга келувчи турист ва меҳмонларнинг диққатини ўзига жалб қилади. Айниқса, улкан базальт тошидан ўйиб ясалган тақвим катта қизиқиш туғдиради. Ўша вақтларда бу улкан тош тақвими Теночтитландаги энг катта ибодатхонанинг тепасида савлат тўкиб турарди. Тақвимнинг кўриниши доира шаклида бўлиб диаметри уч ярим метрга ва оғирлиги эса 20 тоннага тенгдир. Тош тақвим ўртасига дунё тарихига оид маълумотлар, ўртада қуёш тангри Тонатиу, бошқа расм ва концентрик айланмалар ўйиб чизилган. Дастлабки айланмада ацтек тақвимдаги кунлар номи, кейингиларида қимматбаҳо осмон тушунчаларини англатувчи «нефрит» билан «феруза» белгилари мавжуд. Тақвимнинг ташқи қисмида қуёш нурлари билан юлдузлар чизилган, бу ердаги илонлар вақтни билдиради. Тақвим рангли бўёқлар билан безатилган.

Испаниялик босқинчилар ацтекларнинг ажойиб тақвимини менсимасдан ерга отиб кўмиб юборадилар.

У XVIII асрнинг охирларигача ерга кўмилиб ётади. Аммо тақвим бўёқларини ҳисобга олмаганда бутун ва ўз ҳолича сақланади. Ҳозирги вақтда ўша тарихий тақвимни мамлакат пойтахти Мехикодаги антропология Миллий музейида кўриш мумкин. Шунинг учун ҳам кўпгина мексикаликлар ҳар йили 23 декабрда эски анъаналарга таяниб шу музей олдида, тақвимнинг ёнгинасида туриб янги йилни кутиб оладилар. Бу анъана қадимий ҳиндлардан қолган бўлиб янги йил байрамини ацтекчасига кутиб олиш ҳисобланади.

ДУНЁДАГИ ЭНГ КИЧИК ДАВЛАТ

Ер куррасида икки юздан ортиқ давлат бўлиб, булар каттакичиклиги жиҳатидан турличадир. Айтайлик, Хитойда салкам бир миллиард икки юз миллион киши яшаса, Андорра, Лихтенштейн, Сан-Марино ва Ватикан каби мустақил давлатларда йигирма минг, ҳатто ундан ҳам камроқ аҳоли истиқомат қилиши маълум. Дунёда энг кичик давлат ҳисобланган Ватикан Италия пойтахти Рим шаҳри ўртасида жойлашган бўлиб, унда папанинг резиденцияси, ибодатхона ва боғ мавжуд. Митти давлатлар майдони ҳам кам жойни эгаллайди. Масалан, булар ичида энг йириги бўлган Андорранинг эгаллаган майдони 465 квадрат километргина бўлиб, унинг майдони бизнинг ҳозирги Андижон вилоятимиз эгаллаб турган жойдан 9,2 марта кичикдир.

Қодир АҲМЕДОВ
тайёрлаган.

Анатомия, физиология, гигиена, педагогика, психология, айниқса тиббиёт ҳақидаги фанларда кўрсатилишича, одам организми энг мураккаб тиббий лабораториядир. У илк болаликдан тортиб, то қарилик давригача инсонларда ақлий, жисмоний ва руҳий жараёнларни яратади ва ривожлантиради. Бу ўз навбатида табиий сир-мўъжизадир. Бу жараёнларда жисмоний тарбия муҳим омиллардан бири бўлиб ҳисобланади. Жисмоний тарбия инсонларга гўзаллик ва саломатлик бахш этувчи энг асосий воситалардан бири эканлиги жаҳон халқлари орасида илмий ва амалий жиҳатдан ҳисобланганлиги бугун сир эмас.

Аёллар, Сизлар учун

ГЎЗАЛЛИК ВА САЛОМАТЛИК МАНБАИ

Масалага шу жиҳатдан ёндошилса, болаларни жисмоний баркамол қилиб ўстириш учун оналар жисмоний тарбия машқларининг турлари, мазмуни ҳамда уларни болаларнинг ёши, соғлиғига қараб қўллаш услубларини яхши ўзлаштиришлари керак бўлади. Лекин ҳамма оналар, айниқса ёш оналар жисмоний тарбияни яхши билади, деб айтиш қийин. Шу сабабдан кичик ёшдаги болалар ўртасида шамоллаш туфайли тез-тез касалликка чалинувчилар кўп учрайди. Оқибатда улар жисмоний заиф, инжиқ бўлиб ўсадилар.

Ҳавонинг яхши пайтларида болаларни аравачаларда олиб ёки етаклаб юрган оналарни кам учратамиз. Аксарият оналар болаларининг қўл, оёқ, бўйин ва бошқа аъзоларини ҳаракатлантирувчи турли хил енгил жисмоний машқларни бажаришмайди. Кузатишлар ва олиб борилган баъзи бир сўров натижалари шуни кўрсатдики, хотин-қизларимиз жисмоний тарбия ҳақида етарли назарий билимга, нафас олиш, қон айланиш ва овқат ҳазм қилиш жараёнларида одам танасида содир бўладиган физиологик, биологик, кимёвий ва бошқа турли ўзгаришлар ҳамда уларга ижобий таъсир этувчи амалий ҳаракатлар, айниқса жисмоний машқларнинг нечоғлик фойдали хусусиятлари тўғрисида яхши тасаввурга эга эмас экан.

Лекин миллий қадриятларнинг тикланиши, маънавий-маърифий ва маданий тадбирларнинг кўплаб олиб борилиши оилада болаларни соғлом, одобли қилиб тарбиялаш учун қулай имкониятлар ҳам яратиб бермоқда.

Шу нуқтаи назардан қараганда болалар боғчалари, умумтаълим мактаблари ва бошқа барча ўқув юртларидаги жисмоний тарбия дарси дастурларига миллий руҳ берилаётганлигини таъкидлаш керак. Аввалги турли хил мураккаб сакрашлар, осилиб чиқишлар, тош улоқтириш ва узоқ масофаларга югуриш машқларининг ўрнига халқ миллий ҳаракатли ўйинлари киритилмоқда.

Шу ўринда эътироф этиш керакки, тажрибали ва ижодкор жисмоний тарбия ўқитувчилари бу ўйинларнинг моҳиятига тушуниб эътиборли ишларни қилмоқдалар. Юнусобод туманидаги 70-ўрта мактабнинг жисмоний тарбия ўқитувчиси Қ. Расулов мактабда жисмоний тарбия ва оммавий соғломлаштириш ҳамда спорт ишлари учун шароит аъло даражада бўлмасада имкониятдан келиб чиқиб, баскетбол, волейбол, теннис, шахмат-шашка каби спорт турлари бўйича тўгаракларнинг фаол ишлашига катта аҳамият бермоқда. Ўқувчилар туман, шаҳар мусобақаларида ҳам яхши қатнашиб келишмоқда. Мактабда иқтидорли ёш спортчиларнинг сони 100 дан ортиқ.

Жисмоний тарбия дарсларида қоматни гўзаллаштирувчи ва ҳар томонлама чиниқтирадиган оддий гимнастика машқлари, миллий рақслар ва ҳаракатли ўйинларни қизлар севиб бажарадилар. Эътиборли томони шундаки, катта ёшдаги ўқувчи қизларга оналик ва болаларни жисмоний тарбиялаш борасида ҳам назарий тушунчалар ва билим бериб борилади. Уқалаш (массаж), гавда ҳаракати машқлари, соф ҳаводан фойдаланиш, тозаликка риоя қилиш, болаларни ўз вақтида чўмилтириш масалаларига алоҳида аҳамият берилади. Бундай тажрибалар ва амалий фаолиятларни бошқа ўқитувчилар орасида ҳам кенгроқ қўллаш, тажрибалар алмашишни ташкил этиш мақсадга мувофиқдир.

Мазкур мавзунинг долзарблиги боисидан Чилонзор даҳасидаги хотин-қизлар коллежи фаолияти билан ҳам танишдик. Бу билим даргоҳида 1000 дан ортиқ қиз таҳсил кўрмоқда. Улар асосан 9 ва 11-синфларни тугатиб, бу ерга ўқишга келганлар. Асосий касб йўналиши педагогика ҳисобланса-да коллежда барча фанлар қатори жисмоний тарбияга ҳам эътибор кучли. 7 та олий маълумотли ўқитувчи орасида З. Ниёзбекова, Г. Сарварова, Л. Офбакина каби мутахассисларнинг билим ва тажрибалари айниқса таҳсинга лойиқдир. Чунки жисмоний тарбия машқларини қизларга ўргатишда миллий хусусиятларимиз, шарқона одоб-ахлоқ номларига ҳам эътибор қаратилмоқда. Яъни хотин-қизлар дарс берадиган гуруҳларда машқларнинг шакл ва мазмунларида бирмунча фарқлар бор.

Ўйлаймизки, оилаларда, маҳалла ва барча ўқув юртларида хотин-қизларимизнинг соғ-саломат бўлишлари учун барча имкониятлардан фойдаланилади. Шунда ҳарбий чақириқ ёшидаги ўғил болалар Ватан хизматига дадил, чаққон, кучли, хушёр ва чидамли бўлиб етишадилар.

Равшан АБДУМАЛИКОВ,
доцент.
Гулбаҳор АМОНТОЕВА,
аспирант.

Халқимизда «Болали уй — бозор» деган ибора бор. Аммо оилада бирон бир касаллик туфайли ногирон фарзанд бўлса-чи? Дарҳақиқат болаликдан ногирон бўлиб қолганларнинг келгуси тақдири нафақат ота-онани, балки бутун жамиятимизни ўйлантиради. Маълумотларга қараганда, республикада болалар орасида ногиронликка асосан руҳий ўзгаришлар, асаб тизими касалликлари, тананинг ҳаракат таянч қисми касалликлари ва нуқсонлари, карсоқовлик, кўз касалликлари сабабчи бўлиши аниқланган. Ҳозирда бундай ногирон болалар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 31 декабрдаги 678-сонли Қарорига биноан касалликнинг оғир-енгиллигига қараб икки, 5 ёки 16 ёшга қадар муддатга бериладиган (даволаш-профилактика муассасаси маълумотномасига асосан) ёрдам пули билан таъминланади.

Муаммо шундаки, оилада улғайиб, тарбия топаётган ногирон болаларнинг эртанги ҳаёти ва тақдири (гарчи улар давлат ҳимоясида бўлсаларда) қандай бўлади? Улар жамият орасида ўзларига муносиб ўрин топа оладиларми? Қандай касб эгаси бўлишлари мумкин? Мустақил равишда моддий жиҳатдан рўзғор тебрата оладиларми?

Шу каби саволларга жавоб топиш учун иккита асосий омил — билим олиш ва

Соғлом авлод учун

ОИЛА ҚУВОНЧИ

ногиронларни бирон бир касбга ўз вақтида тайёрлаш ўта муҳим вазифа эканлигини алоҳида таъкидлаш лозим.

Ўз-ўзидан маълумки, болалик давридаги ногиронликда ишга жойлаштириш масаласи билим даражаси билан ўзаро боғлиқдир. Шунинг учун шифокорлар оилада ногирон боласи бўлган ота-оналарга ўз вақтида тўғри маслаҳат бериб, уларнинг фарзанди имкон қадар билим олиши кераклигини уқдиришлари керак. Ногирон боланинг келажак тақдири кўпроқ унинг ўзига боғлиқ эканлигини, пухта билим ва малака орқалигина у соғлом одамдан кам бўлмаслигини ёшлигидан тушунтириш лозим.

Ўқиб-ўрганишга фақат яққол намоён бўлган руҳий ноқислик ҳолатигина имкон бермаслиги мумкин. Шу ўринда ижтимоий-таъминот вазирлигига қарашли махсус мактаб-интернатлар ва ўрта махсус билим юртлари имкониятларини назарда тутмоқ ўринлидир. Чунки бу илм масканларида билим бериш кўплаб мутахассисликлар (ҳисобчилик, ҳуқуқшунослик, тикувчилик, радио-телевизор тузатувчи, ёзув машинкасида ишлаш ва бошқа қўл ҳунарлари) бўйича касб ўргатилади.

«Соғлом авлод учун» дастури йўлида ҳаракат қилар эканмиз, ногирон болаларга диққатни кўпроқ қаратмоқ, болаликдан уларга билим беришга шошилмоқ зарурлигини уларнинг ота-оналарига, даволаш-профилактика муассасалари ва ижтимоий-таъминот бўлими ходимларига яна бир бор эслатиб ўтиш лозим. Ахир шундай тоифадаги болалар ҳаётда қийналмаса — бу ҳар бир оила қувончику!

Ғофур АБДУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар тиббий-меҳнат бош эксперти, тиббиёт фанлари номзоди.

Шокир ҚОСИМОВ,
тиббиёт фанлари номзоди.

Дил тубидан

ЯХШИЛИК

1928 йилда мен етти яшар бола эдим.

Бир куни кўчадан 3 сўм қоғоз пул топиб олиб уйга келганимда раҳматли отам шундай таъзиримни берган эдиларки, бир умр бундай «топилмага» қайрилиб қарамайдиган бўлдим.

Ҳақиқатан яхши ота-она тарбияси шу оила аъзолари учун бошланғич мактабдир. Аллоҳ таолога минг қатра шукрлар бўлсинки, биз тўрт оға-ини Абдуллаевлар оилада ўз фарзандларимизни Ватанимизга содиқ, ҳалол касб эгаси қилиб тарбиялаб келмоқдамиз. Ҳалолликда, тўғриликда, покликда барака кўп бўлар экан. Бундай ҳалол неъматлардан ўз турмушимизда баҳраманд бўлиб келяпмиз.

Яхши тарбия олган одамлар ҳамма соҳаларда учраб туради. Айниқса давлат савдо дўконларида, тижорат савдо расталарида, шаҳар чироқларини ёритиш тармоқларида, алоқа, почта, телеграф соҳасида, қўйинг-чи — ҳамма жабҳада шундай яхши одамлар борки, уларнинг хушмуомалалиги, тўғри ва ширин сўзлиги, бировнинг ҳақига хиёнат қилмаслиги барчани хурсанд қилади.

Беш қўл баробар бўлмаганидек олғирлиги, таъмагирлиги, бировларнинг ҳақларидан қўрқмай тош-тарозудан уриб қоладиган, шундай қилмиши билан эл назаридан қолган кимсалар ҳам учраб туради. Қинғир йўл билан топган пулларига ичкиликбозлик қилиб, боз устига иғво тарқатиб юрувчилар халқ тили билан айтганда Аллоҳдан юз ўгирган бандалардир.

Атрофимиздаги фидойи, ўз юртининг эртасини ўйлайдиган кишиларни кўриб, «Хайрият, киши дилига озор етказувчилар кўп эмас» деб шукр қиламан. Яхши одамлар бор бўлсин дейман. Ҳаммамиз яхши, дилбару дилкаш инсонларга эргашайлик. Улардан ибрат олайлик. Шунда озод юртимиз обод, эртамиз фаровон бўлади.

Абдураҳим АБДУЛЛАЕВ,
уруш ва меҳнат фахрийси.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА БИЛДИРУВЛАР

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Кабель капитал таъмирланиши кўча ва кўприкнинг кенгайтирилиши муносабати билан Термиз, Туркшёлк, Самарқанд-дарвоза, Холиқов, Катта боғ, Большевик, Офтоб кўчаларида яшовчи 45-АТС абонентларида

9 июнгача
ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ БЎЛМАЙДИ.

* * *

Байнал-милал, Олмазор (қисман) кўчаларида Беньков номидаги рассомлик билим юрти, гўшт комбинати ва шу кўчалардаги бошқа ташкилотларда (45-АТС)

12 ИЮНГАЧА
телефон алоқаси бўлмайди.

* * *

Першин, Краснофлотская, Стародубцев, Красноармейская, Фабричная, Будённий, Каманин, 26 Боку комиссарлари, Черноморская кўчаларида (54-55-АТС лар)

10 июнгача
ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ БЎЛМАЙДИ.

ТАШКИЛОТ
канцелярия моллари,
телефон аппаратлари,
386, 486 ДХ компьютерлари,
«Citizen» калькуляторлари ва бизнес папкалар,
холодильниклар,
«Canon»-1215, 300, 320, 330 ксерокслари,
1 гр— 4-5 умумий фойдаланиш учун симлар,
ВР 1 и 5-ммли симлар,
ТУ 14-4-666-75 пахта боғлайдиган симлар,
пахта учун бандажлар,
20х20, 45х45, 65х65 рабица тўрлари,
25х25, 32х32, 36х36, 45х45, 50х50 уголоклар,
михлар,
ЛБ-40 лампалари, стартёрларни
СОТАДИ
Манзилгоҳ: Халқлар дўстлиги кўчаси, 100-уй.
Телефонлар: 79-47-74, 72-98-17.

СОБИР РАҲИМОВ ТУМАНИДАГИ ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИГА
ДОИМИЙ ИШГА
газ электр пайвандчилар, турли касблардаги ишчилар
КЕРАК
Ишчилар танлов асосида қабул қилинадилар.
МАОШ КАТТА.
Маълумот учун телефон: 65-20-90.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ
5-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1995—1996 ўқув йилига
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ғишт терувчи-кошинкор-бўёқчи; сувоқчи-бўёқчи ва наққошлик; дурадгор-ойнаванд; автомобиль тузатиш чилангари; электр газ пайвандчи; турли кўринишда аёллар кўйлакларини тикувчи.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 6, 10 ОЙ ВА 2 ЙИЛ.

Ўқишга 14 ёшдан кичик бўлмаган ва ҳарбий хизмат сафидан қайтганлар қабул қилинади.

Билим юртида ўқувчилар эгаллаган касблари тўғрисида гувоҳнома оладилар. Ишлаб чиқариш корхоналарида амалий машғулотлар даврида иш ҳақининг 50 фоизи берилади. 6 ойлик ва 1 йиллик муддат билан қабул қилинган ўқувчиларга стипендия тўланади.

Ўқишлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. Ўқишни тугатганлар «Главташкентстрой»га ишга юборилади ва ётоқхона билан таъминланади.

ЎҚИШ 1995 ЙИЛ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак бўлади: бошлиқ номига ариза, маълумоти ҳақида гувоҳнома, туғилганлик ҳақида гувоҳнома, турар жойидан маълумотнома, ота-онасининг иш жойидан маълумотнома, 3х4 см ҳажмдаги фотосурат (6 дона), соғлиги ҳақида маълумотнома.

Бизнинг манзилгоҳ: Миробод тумани, Астрахань кўчаси, 12-уй. (22, 161, 55, 66-автобуслар; 1, 5, 26-трамвайларнинг «Дегтярев» кўчаси бекати).
Телефонлар: 91-26-47, 91-29-50.

«ЎЗЭЛЕКТРОМОНТАЖ» бирлашмасининг
2-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ
ШОШИЛИНЧ РАВИШДА
махсус автомашинада ишлаш учун «Д» тоифасига эга бўлган ҳайдовчини
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ
Манзил: Чилонзор даҳаси, 6-мавзе (метронинг «Мирзо Улуғбек» бекати, 6, 12, 11, 13-троллейбусларнинг «6-мавзе» бекати).
Телефонлар: 77-68-51, 78-31-03.

Тошкент шаҳар Адлия бошқармаси Тошкент шаҳар Бектемир туман суди раиси Усмон Йўлчиевга онаси **Муҳаррам ЙЎЛЧИЕВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент ҳуқуқшунослик ижтимоий — таъминот техникуми маъмурияти директор ўринбосари К.Ю.Усмоновга онаси **Сабира ая УСМОНОВАнинг** бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма--Г-- 0243 •Босмага бериш вақти 11.30.

1 2 3 4 5 6.